

Чл. 8. При сухо, топло и ветровито време керамичните изделия, бетонните блокове и естествения камък трябва да се мокрят с вода преди зидането и да се влагат в зидарията във влажно състояние.

Чл. 9. (1) Изпълнението на зидани конструкции в основи се започва непосредствено след завършването на земните работи.

(2) Зидането на стени върху бетонни и стоманобетонни конструкции трябва да започва след достигането на якостта на натиск на бетона, предписана в проекта.

Чл. 10. (1) Всички видове отвори, канали, ниши, компенсационни фуги, щурцове и др. се изпълняват по време на зидането по проекта.

(2) Оставянето на допълнителни отвори в зидариите се допуска само ако са предвидени в РПОИС.

(3) В отворите за врати, прозорци и др. подобни по време на зидането се поставят клепета по брой и вид съгласно детайлите в проекта. Дървените клепета се импрегнират за предпазване от гниене и дървояди. Закрепването на дограмата се извършва по детайл в проекта.

Чл. 11. (1) При зидането трябва да се спазва линията на зида, хоризонталното положение на редовете, вертикалността на ръбовете и ъглите и равнинността на стените в съответствие с изискванията на проекта.

(2) При зидането на редовете всяка вертикална фуга от долния ред трябва да се пресича от зидарийното тяло от горния ред. Разместването на вертикалните фуги на редовете трябва да бъде най-малко с 1/4 от размера на зидарийното тяло.

Чл. 12. (1) Зидането трябва да се извършва равномерно по целия етаж на сградата и се прекъсва при необходимост по наклонена или вертикална стъпаловидна линия.

(2) При прекъсване на зидането празнините между зидарийните тела се запълват с разтвор и се вземат предпазни мерки за защита от атмосферни въздействия.

Изискването не важи при изпълнение на сухи зидарии.

(3) Продължаването на зидането след прекъсване и зазидане на оставени отвори се извършва при спазване на системата на превръзката на редовете и заклинването във височина и в страничните плоскости.

Чл. 13. Зидането при височина на зидовете над 1,50 m се извършва с помощта на работно скеле, съгласно РПОИС.

Чл. 14. При изграждането на свободно стоящи зидове същите се укрепват съгласно РПОИС.

Чл. 15. Облицовките на неносещи фасадни стени могат да се изпълняват отделно или едновременно със зидането, съгласно проекта.

Раздел II

Зидария от каменни материали и бетонни блокове

Чл. 16. (1) Каменната зидария се изпълнява от естествени дялани или ломени камъни като: еднолицева, двулицева, суха или на разтвор с хоризонтални редове или циклопна, с вдлъбнати или изпъкнали фуги в съответствие с проекта и технологичните карти.

(2) Изпълнението на декоративна зидария от объл камък, облицовъчни зидарии от мраморни плочи и глицидарии се извършва по детайли в проекта.

Чл. 17. (1) При зидането всеки камък трябва да лежи устойчиво, като се допира до съседните камъни във възможно най-много точки, но не по-малко от три.

(2) При изпълнението на циклопна зидария трябва да се осигурява плътно допиране на камъните и цялостно запълване на фугите с разтвор.

Чл. 18. (1) При зидане с ломен камък редовете трябва да се хоризонтират и подравняват най-малко един път на два-три реда, а при зидане с дялан камък и бетонни блокове най-малко един път през 4 до 6 реда.

(2) Подравняващите и укрепващи пояси да се изпълняват по детайл и с материали, предписани в проекта.

Чл. 19. (1) Зидариите от бетонни блокове се изпълняват от зидарийни тела от обикновен, лек и клетъчен бетон, съгласно проекта.

(2) Запълването на кухините при кухи бетонни блокове с топлоизолационни материали се извършва, ако е предвидено в проекта.

Раздел III

Зидария от керамични плътни и кухи тухли

Чл. 20. Зидариите се изпълняват от керамични плътни или кухи тухли като: обикновени, фугирани с обикновени тухли и зидове с облицовъчни тухли, съгласно проекта и технологичните карти.

Чл. 21. (1) Независимо от системата на превръзка напречните редове при зидарии на тухлени колони, корнизи и при зидарии между отвори с ширина по-малка от $2 \frac{1}{2}$ тухли се изпълняват само от цели тухли.

(2) Използването на по-малки парчета от тухли се допуска в надлъжните редове и при пълнеж в количество не повече от 25% от вложените цели тухли в реда.

Чл. 22. Хоризонталните и вертикалните напречни фуги при зидането на носещи стени и колони както и при всички видове зидани конструкции в земетръсни райони трябва да се запълват изцяло с разтвор. В тези случаи зидариите се изпълняват само от плътни тухли.

Чл. 23. (1) Зидането на корнизи и парапети от тухли се изпълняват по проект.

(2) Конзолното изнасяне на тухлите на всеки ред в корнизите трябва да бъде не повече от $\frac{1}{3}$ тухла, а общата издаденост на неармирани корнизи не трябва да бъде повече от половин дебелина на стената.

(3) Зидането на парапети с височина по-голяма от трикратната им дебелина и на корнизи, издадени повече от половината дебелина на стената, трябва да се извършва с разтвор с марка не по-ниска от 2,5 МПа, ако марката не е дадена в проекта.

Чл. 24. Изпълнението на зидарии с кухи тухли се извършва, като тухлите се нареждат така, че кухините им да се успоредни на стената.

Чл. 25. Армирана тухлена зидария се изпълнява само по проект.

Чл. 26. Прекъсването на зидарията се извършва в съответствие с изискванията на чл. 12, като стъпаловидните отстъпи се изпълняват от цели тухли с излизане с размер на половин тухла.

Раздел IV

Зидария от гипсови плочи и стъклени кухи блокчета и профили

Чл. 27. Зидариите от гипсови плочи, стъклени кухи блокчета и П-образно профилно стъкло се изпълняват по проект и технологични карти.

Чл. 28. (1) Зидането с гипсови плочи се извършва при едноредна система на превръзка с плътни хоризонтални и вертикални фуги, с предписаните видове и марки на разтворите и лепилата в проекта. Повърхностите на стените трябва да бъдат равни, плътни и гладки.

(2) Връзката на стените от гипсови плочи с подовата конструкция, тавана и другите стени се изпълнява по детайл в проекта. Между тавана и последния ред от гипсовите плочи се оставя компенсационна фуга, запълнена с еластичен или леснодеформиращ се материал, както е предвидено в проекта.

Чл. 29. (1) Изпълнението на светопрозрачни неносещи ограждения от кухи стъклени блокове се извършва едновременно с изпълнението на обкантващата рамка,

съгласно проекта, чрез поелементно иззиждане на място или във вид на стъклопанели.

(2) Зидането с кухи стъклени блокчета се извършва на ребро без превръзка с армиране на хоризонталните и вертикални фуги по детайл в проекта. Видимата ширина на фугите трябва да съответствува на предписаната в проекта.

(3) При запълването на големи отвори зидовете се укрепват съгласно проекта.

Чл. 30. Огражданията по П-образно профилно стъкло се изпълняват по проект чрез поелементно нареждане на местостроежа или като монтиране на предварително изготвени елемента, едноредно или двуредно с обкантваща рамка. Между обкантващата рамка и тавана се оставя компенсационна фуга, както в чл. 28 (2).

Раздел V

Зидане на дъги и сводове

Чл. 31. Зидането на дъги и сводове се извършва от тухли, бетонни и каменни блокове с профилна форма по детайли в проекта.

Чл. 32. При зидането се използва кофраж, конструкцията на който трябва да дава възможност за равномерно освобождаване на зидарията при декофриране.

Чл. 33. Зидането на сводове с двойна кривина, полукръгови дъги и сводове трябва да се изпълнява едновременно от двете страни на свода.

Чл. 34. Натягането на обтегачите, свалянето на кофража и натоварването на сводовете и дъгите се извършват в срокове и достигната якост на разтвора, предписани в проекта.

Раздел VI

Зидане на комини и вентилационни канали

Чл. 35. Изпълнението на комини, вентилационни канали и противопожарни устройства се извършва по детайлите в проекта.

Чл. 36. В комините не се допуска превръзването на основната зидария с футировката от огнеупорни тухли.

Чл. 37. (1) Хоризонталните и вертикалните фуги трябва да се изпълват изцяло с разтвор.

(2) В хода на зидането вътрешните повърхности се измазват плътно и гладко.

(3) Противопожарните устройства се изграждат едновременно с изпълнението на зидарията.

Чл. 38. Горната част на зидарията на комините и вентилационните канали трябва да е защитена от атмосферни валежи и се изпълнява по детайл в проекта.

Глава четвърта

ИЗПЪЛНЕНИЕ НАЗИДАРСКИ РАБОТИ ВЗИМНИ УСЛОВИЯ

Чл. 39. Изпълнението на зидарски работи в зимни условия се допуска да се извършва при средноденонощна температура не по-ниска от -10°C при спазване на предписанията в проекта.

Чл. 40. Зидарийните тела трябва да се съхраняват на сухо, като се предпазват от сняг и залежаване.

Чл. 41. (1) Зидането се извършва с циментови и смесени разтвори с вид и марка съгласно проекта. Ако в проекта липсват такива указания, марката на разтворите не трябва да е по-ниска от 2,5 МПа при зидане на стени и 5 МПа при зидане на колони.

(2) Температурата на разтвора към момента на полагане трябва да бъде не по-ниска от $+10^{\circ}\text{C}$.

(3) За осигуряване на втвърдяването и набирането на необходимата якост на разтвора по предписание в проекта се използват химически добавки и други подходящи мероприятия.

(4) Не се допуска при изпълнението на зидарии в зимни условия на жилищни, административни и културно-битови сгради използването на химически добавки, съдържащи хлориди.

Глава пета КОНТРОЛ, ПРИЕМАНЕ И ИЗМЕРВАНЕ

Раздел I Контрол върху качеството на материалите и изпълнението на зиданите конструкции

Чл. 42. Контролът върху качеството на доставените материали за изпълнение на зидариите се провежда от отговорната лаборатория в съответствие с изискванията за входящ контрол по БДС 20.01 и по методиките на съответните стандарти и нормали.

Чл. 43. (1) За контролиране на геометричните характеристики на зидариите по време на изпълнението бригадите трябва да са обезпечени с необходимите измерителни приспособления и уреди.

(2) Проверките за: дебелината на зидовете, праволинейността и хоризонталността на редовете, ширината на фугите и отворите, вертикалността и равнинността на стените се извършват не по-малко от два пъти на 1 m височина на зида и при завършване на зидарията на етажа.

Чл. 44. При извършване на зидарски работи в зимни условия се води дневник, в който ежедневно се нанасят данни за атмосферните условия - температура на въздуха, наличие на валежи, температура на разтвора по време на полагането и други данни, ако са предписани в проекта.

Раздел II Приемане на зидани конструкции

Чл. 45. Приемането на всички видове зидарии се извършват преди изпълнението на мазилките или облицовките.

Чл. 46. При приемането на завършени зидарии се прави проверка на:

1. размерите на зидарията; връзката и с другите конструктивни елементи; изпълнението на превръзката на редовете, ширината и запълването на фугите; вертикалното положение на повърхностите на стените и ъглите; равнинността на стените; вида и качествата на използваните материали и др. в съответствие с предписанията на проекта, положенията, заложи в този правилник, удостоверенията за качествата на материалите и протоколите от изпитванията;
2. за скритите работи се представят съставените актове за приемането им, съгласно ПКС;
3. отклоненията в положението и размерите на зиданите конструкции от проектните решения не трябва да превишават стойностите, посочени в таблицата.

Таблица

Допустими отклонения при зидарските работи

№ по ред	Наименование на допустимите отклонения	Допустими отклонения в mm					
		каменна зидария			зидария от тухли и камъни с правилна форма		
		основа	стени	колони	основа	стени	колони
1	Отклонение от проектните размери						
	а) по дебелина	+30	+10	+20	-	+15	-
	б) по височина	-20	-10	-10	-15	-10	-10
		+20	+15	+25	+15	+15	+15
	в) по ширина	-	-20	-	-	-20	-
	г) по ширна	-	+20	-	-	+20	-
	д) по изместване осите на прозоречните отвори	-	20	-	-	20	-
	е) по изместване осите на конструкциите	10	15	10	10	10	10
2	Отклонение на повърхността и ъглите от вертикалната линия						
	а) на един етаж	-	20	15	10	10	10
	б) по цялата сграда	20	30	30	20	30	30
3	Отклонение на редовете от хоризонталната линия при 10 000 mm дължина	30	20	-	30	20	-
4	Неравности на вертикалната повърхност при поставяне мастер с дължина 2 000 mm						
	а) с измазване	-	15	15	-	10	5
	б) без измазване	20	15	15	5	5	-

Чл. 47. Отклоненията при сводовете с двойна крива от проектните размери не трябва да превишават:

1. в ключа на отвора 1/200 от стрелката;
2. в ширината отвора на свода 10 mm.

Чл. 48. При зидарии с гипсови плочи неравностите на повърхността на стените не трябва да превишават повече от 2 mm при поставяне на мастер с дължина 2000 mm.

Чл. 49. (1) Херметичността на стените на вентилационните канали и комините трябва да изключват проникването на дим в съседните помещения и помежду им.
(2) С пробно запалване се проверява херметичността на комините и вентилационните канали.

Раздел III Измерване на зидарските работи

Чл. 50. (1) Зидарските работи независимо от техния вид и материал, от които са изработени, се измерват в кубически метри.

(2) Еднородни зидарии с дебелина до 12 cm и двуредни с междинна тухлена превръзка се измерват в квадратни метри.

Чл. 51. Зидарии с дървени скелети или стоманена конструкция и облекчените видове

зидарии със или без пълнеж от друг материал се измерват в кубически метри, без да се приспадат дървените или стоманени елементи.

Чл. 52. Издадени части от зидарии, като корнизи, рамки около отвора, подпрозоречни прагове, пиластри, конзоли, цокли и др. подобни се мерят в кубически метри по най-голямата видима дължина и по най-малкия описан паралелограм, когато са издадени повече от 6 cm пред зидарията и имат ширина над 12 cm.

Чл. 53. Сводове на отвори или помещения се измерват в кубически метри. Плоски сводове (при размер на стрелката по-малко от $1/6$ от отвора) се измерват по размера на отвора (помещението) и дебелината на свода. Сводовете с по-големи стрелки се измерват по долната им развита повърхност и дебелината на свода.

Чл. 54. При липса на мазилка фугировката на зиданите стени се измерва на квадратен метър фугирана плоскост по правилата, установени за мазилките.

Чл. 55. При измерването на зидариите се спадат следните части:

1. всички видове зазидани тела, като камъни, бетонни блокове, стоманобетонни елементи, дървени или стоманени части и др. подобни, които имат включен в

зидарията обем, по-голям от $0,10 \text{ m}^3$;

2. въздушни кухни, на които най-малкият размер е по-голям от 8 cm;

3. за всички вдлъбнати части, ниши и др. подобни, които имат обем, по-голям от $0,10 \text{ m}^3$;

4. канали за комини, вентилации, инсталации, отвори и други подобни, които имат сечение, по-голямо от $0,06 \text{ m}^3$;

5. всички отвори за прозорци, врати, монтажни отвори и други подобни с квадратура, по-голяма от $0,5 \text{ m}^2$, се спадат съобразно обема или квадратурата, които те заемат в зидарията, мерено по най-малката светла мярка;

6. всички стоманобетонни работи.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Плътни тухли - плътни тухли и тухли с кухинност по обем до 20% по БДС 25.

§ 2. Кухи тухли - тухли с кухинност по обем над 20% по БДС 626.

§ 3. Пшнени лицеви тухли - тухли за изпълнение на видима (лицева) зидария без мазилка по БДС 8269.

§ 4. Зидарийно тяло - всички видове естествени или изкуствени керамични, бетонни, каменни, гипсови, стъклени и др., които се използват за изграждане на зидани конструкции.

§ 5. Суха зидария - зидария, при която зидарийните тела се нареждат на сухо, без да се слепват с разтвор.

§ 6. Фугирана зидария - лицева зидария с допълнително обработени фуги в разтвор.

§ 7. Облицовъчна зидария - всички видове зидарии без мазилка.

§ 8. Циклопна зидария - гладка еднолицева безредова зидария, при която в една точка се пресичат три и повече фуги (или се срещат три и повече върха на зидарийните тела).

§ 9. Глицидария - гладка еднолицева зидария от цепен камък.

§ 10. Футировка - защитна зидария, изпълнена от специални тухли (огнеупорни, киселиноустойчиви и др.).

§ 11. Зимни условия - при изпълнение на зидарски работи в условия, при които средноденонощната температура на въздуха е под плюс 5°C и минималната денонощна е под 0°C .

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 12. Правилникът е съгласуван с всички заинтересовани ведомства, утвърден е със заповед № РД 14-02-122/02.03.1984 г. на МССУ и влиза в сила от 01.07.1984 г.

§ 13. Правилникът отменя:

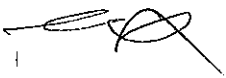
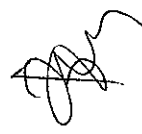
1. Раздел II "Зидарски работи" от ПИПСМР от 1967 г.;
 2. Указания за производство, транспорт и монтаж на ивични гипсови елементи, 1972 г.;
 3. Указания за приложението на плътни варопепелни тухли в строителството - БСА, 6/1965 г.;
 4. Временна инструкция за употреба на талово масло и сапунена каша във варовите разтвори за зидарии и мазилка - БСА, 3-4/1960 г.;
 5. Указания за проектиране и изпълнение на зидарии с блокове от клетъчен бетон, БСА, 10/1973 г.;
 6. Указания за приложение на кухи стъклени блокове в строителството БСА, 9-10/1976 г.;
 7. Указания за приложение на профилно стъкло в строителството - БДС, 10/1976 г.;
 8. Указания за залепване на всички видове разпределителни стенни елементи и изделия от гипс с модифицирани гипсови лепила - БСА 7-8/1974 г.; допълнение БСА, 1-2/1976 г.;
 9. Указания за изпълнение на неносещи вътрешни стени от газосиликатни елементи за жилищни и обществени сгради - утвърдени от МССМ през 1975 г.;
 10. Инструкция за приложението на гранулирания шлаков пясък от МК "Кремиковци" като добавъчен материал в строителните разтвори - БСА, 10/1969 г.;
 11. Указания за използване на хвостовете от обогатителните фабрики за направа на разтвори за зидарии и мазилки - БСА, 9/1966 г.;
 12. Указания за използване на формовъчната (леярска) пръст за направа на разтвори за зидарии и мазилки - БСА, 9/1966 г.;
 13. Указания за употреба на хидратна вар в строителството - БСА, 10/1973 г.;
- § 14. Указания по прилагането на този правилник дава Министерството на строителството и селищното устройство.

Приложение

СПИСЪК

на действащите нормативни документи, свързани с "Правилник за изпълнение и приемане на зидани конструкции"

1. БДС 25-78. Тухли глинени обикновени.
2. БДС 26-79. Вар строителна.
3. БДС 27-54. Портландцимент. Класификация. Технически изисквания. (Заменен от БДС 27-87, изм. и доп. "Мес. указател" - бр. 2/88 и 6/88г.)
4. БДС 599-74. Гипс строителен.
(Отменен - "Мес. указател" бр. 11/88 г., частично се заменя от БДС 10793-78)
5. БДС 626-78. Тухли глинени кухи.
6. БДС 636-74. Вода за приготвяне на циментови разтвори и бетони. (Заменен от БДС 636-86)
7. БДС 1699-77. Камък помен и целен за сгради и съоръжения.
8. БДС 2271-77. Пясък за строителни разтвори. Технически изисквания. (Заменен от БДС 2271-83)
9. БДС 3054-75. Карбонат калиев (поташ).
10. БДС 3187-73. Натриев нитрат технически. (Заменен от БДС 3187-84)
11. БДС 3885-74. Калиев хлорид технически.
(Заменен от БДС 3885-87, изм. "Мес. указател" бр. 12/88 и 1/89)
12. БДС 5795-81. Пепел от ТЕЦ и парокотелни инсталации за строителни цели.
13. БДС 7391-74. Блокове от автоклавен клетъчен бетон за зидария. (Заменен от БДС 7391-88)
14. БДС 7393-74. Тела керамични за сводови конструкции.

-
-
15. БДС 8269-78. Тухли глинени лицеви. (Изм.- "Мес. указател" бр. 8/87)
16. БДС 9338-78. Блокове керамични кухи за зидария.
(Заменен от БДС 9338-83 г. изм. "Мес. указател" бр.3/85 г., 12187, 4\90)
17. БДС 9340-76. Разтвори строителни за зидария и мазилки. (Заменен от БДС 9340-86 г)
18. БДС 9341-78. Шлаки доменни и стоманодобивни за строителни цели.
19. БДС 9384-72. Тела за комини от керамика.
20. БДС 9385-72. Тела за комини от лек бетон.
21. БДС 11601-73. Блокове стъклени кухи. (Заменен от БДС 11601-85 г.)
22. БДС 12100-74. Портландцимент бял. (Заменен от БДС 12100-89 г.)
23. БДС 13925-77. Тела керамични кухи за неносещи стенни елементи.
24. БДС 14070-77. Комини за жилищни сгради. Технически изисквания. (Заменен от БДС 14070-89 г.)
25. ОН 10 61974. Плочи от готови разтвори за неносещи вътрешни стени.
26. БДС 20.01-82. Входящ контрол на качеството на суровини, материали и комплектуващи изделия. Основни положения. (Заменен от БДС 20.01-87, изм. "Мес. указател" бр. 7/88)
27. ОН 10 65180. Лепила за гипсови изделия.
28. ОН 05 68822-77. Стъкло профилно строително. (Заменена от ОН 05 68822-85 г.)
29. ОН 10 71131-80. Тухли варопясъчни (силикатни). (ОН е с изтекъл срок на действие - до 82 г.)
30. Правилник по безопасност на труда при строителномонтажните работи ДС-02-001. 1982 г.
31. Указания за проектиране и изпълнение на жилищни и обществени сгради в земетръсни райони, София, 1977.
(Отменени от Норми за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони -1987 г.)
32. Правилник за строителство в земетръсни райони. Утвърдени от 1964 г. и изменение с заповеди 2709 от 1972 г., 418 и 1688 от 1977 г.
(Отменен от Норми за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони-1987 г.)
33. ТО-ППП'80, Част 11.18. Технологическа карта за изпълнение на зидария от гипсови плочи.

ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ХИДРОИЗОЛАЦИИ, ПАРОИЗОЛАЦИИ И ТОПЛОИЗОЛАЦИИ В СТРОИТЕЛСТВОТО

Утвърдени със заповед № РД-14-02-1378 от 29.12.1985 г.
(Отпечатани в БСА, бр. 3/1986 г.)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тези правила определят изискванията за приемане на:

1. хидроизолации на сгради и съоръжения, в това число покрития на покриви;
2. пароизолации на сгради и съоръжения;
3. топлоизолации на строителни конструкции на сгради и съоръжения, технологично оборудване, тръбопроводи и въздуховоди.

Чл. 2. (1) Правилата не се отнасят за приемане на топлоизолации на сгради и съоръжения в особени условия на експлоатация (АЕЦ, пещи, комини и др.).

(2) Покрития на покриви от ламарина и тенекеджийски работи се приемат съгласно „Правила за приемане на строително-железарски и тенекеджийски работи“, (БСА, кн. 10 от 1968 г.; изменени и допълнени БСА, кн. 8 от 1978 г.).*

(3) Приемане на хидроизолации от стоманени листове се извършва съгласно:

1. „Правила за приемане на стоманени конструкции“, (БСА, кн. 10 от 1968 г.; изменени и допълнени БСА, кн. 8 от 1978 г.).
2. „Правила за контрол без разрушаване на метали и заварени съединения“ (БСА, кн. 5 от 1980 г.; изменени и допълнени - БСА, кн. 4 от 1981 г. и кн. 11 от 1982 г.).

Чл. 3. (1) При приемане на покрития на покриви, хидроизолации, пароизолации и топлоизолации се проверява съответствието им с изискванията на проектната документация, технологиите на изпълнение (технологични карти, писани технологии), работния проект за организация и изпълнение на строителството (РПОИС), изискванията на тези правила, специфичните нормативни документи за сградите, съоръженията, технологичното оборудване, тръбопроводите и въздуховодите и изискванията на:

1. Противопожарни строително-технически норми - необнародвани, ДИ „Техника“, 1978 г. и изменени (БСА, кн. 12 от 1980 г., кн. 6 и 7 от 1981 г., кн. 7 от 1983 г.).**
2. Правилник за безопасност на труда при строително-монтажните работи Д-02-001 - необнародван, МСА, 1982 година.***
3. Наредба № 15 за пожарната безопасност при извършване на огневи работи - обнародвана (ДВ, бр. 95 от 1981 г.).
4. Наредба № 15 за предпроектно съгласуване и условия за проектиране на обекти по капиталното строителство, обнародвана (ДВ, бр. 16 от 1983 г.).

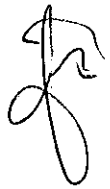
(2) При наложителни изменения на работните проекти и РПОИС да се спазва редът на Правилника за капиталното строителство, **** обнародван (ДВ, бр. 55 от 1980 г.; изменен ДВ, бр. 101 от 1981 г. и изменен и допълнен ДВ, бр. 47 от 1982 г.).

Чл. 4. (1) Температурата на въздуха при хидроизолационните и пароизолационните работи да не е по-ниска от плюс 5°C, при спазване на предписанията на проекта, РПОИС и технологията на изпълнение.

(2) Допуска се за мазани хидроизолационни и пароизолационни смеси на база органични разтворители и битумни мушами, температурата на въздуха да не е по-ниска от минус 5°C, като се спазват мерките за изпълнение на хидроизолации през зимата, съгласно проекта.

(3) Допуска се при топлоизолации на открито, несвързани с мокри процеси, температурата на въздуха да не е по-ниска от минус 10°C.

(4) Допускат се топлоизолационни работи, свързани с мокри процеси, само в

затворени помещения с температура на въздуха не по-ниска от плюс 5°C.

(5) Не се допускат хидроизолационни, пароизолационни и топлоизолационни работи на открито при валежи (роса, дъжд, слана и сняг).

Чл. 5. (1) Температурата на циментовите и смесените разтвори при полагането трябва да бъде не по-ниска от плюс 10°C.

(2) За ускоряване на втвърдяването и набирането на необходимата якост на разтворите, използваните добавки да съответствуват на стандартизационните документи и да осигуряват предписаните качества от проекта.

Глава втора МАТЕРИАЛИ И КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВАТА ИМ

Раздел I ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 6. (1) Материалите, изделията и полуфабрикатите, предназначени за изпълнение на покрития на покриви, хидроизолации, пароизолации и топлоизолации да отговарят на изискванията на съответните стандартизационни документи (БДС, ОН).

(2) Не се допуска употребата на материали, изделия и полуфабрикати без свидетелство за качество и технология за приложението им.

Чл. 7. (1) Не се допускат хидроизолации, пароизолации и топлоизолации върху непочистени от ръжда и незащитени от корозия детайли.

(2) Степента на почистване от ръжда на стоманени и чугунени детайли трябва да съответствува на посочената в проекта.

Чл. 8. Влажността на топлоизолационните материали при влагането им в конструкциите трябва да бъде не по-висока от предписаната в проекта и съответните стандартизационни документи (БДС, ОН).

Чл. 9. Транспортиране и съхранение на материали и изделия за покрития на покриви, хидроизолации, пароизолации и топлоизолации трябва да се извършва при спазване на изискванията на съответните стандартизационни документи за всеки вид материал, в съответствие с проекта и РПОИС.

Чл. 10. Замяна на предвидените в проекта материали се допуска само при съгласие на проектанта и инвеститора по реда, предвиден в ПКС.

Раздел II КОНТРОЛ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА МАТЕРИАЛИТЕ

Чл. 11. Контролът върху качеството на доставените материали, изделия и полуфабрикати за изпълнение на покрития на покриви, хидроизолации, пароизолации и топлоизолации се провежда по установения ред в съответствие с изискванията на входящ контрол по БДС 20.01.82 и методиките на съответните стандартизационни документи от упълномощена лаборатория.

Чл. 12. (1) Годността на влаганите материали, изделия и полуфабрикати за покрития на покриви, хидроизолации, пароизолации и топлоизолации се доказва със свидетелство за качество от предприятието-производител.

(2) В случаите, когато такова липсва или има съмнение относно качеството на доставените материали, полуфабрикати и изделия (намокряне, замърсяване, престояване, неправилен транспорт и съхранение) проверката на качествата им се извършва от упълномощена лаборатория по установения ред.

Чл. 13. Съставът и качествата на хидроизолационните, пароизолационните и топлоизолационните смеси (грундове, лепила, замазки, леки бетонни разтвори и др.), които се изготвят на обекта, както и начинът на приготвянето им се установява от

Li

Глава трета ХИДРОИЗОЛАЦИИ И ПАРОИЗОЛАЦИИ

Раздел I ПРИЕМАНЕ НА ПОКРИТИЯ НА ПОКРИВИ

Чл. 14. Наклоните на покривите трябва да отговарят на изискванията на проекта и БДС 164-74.

Чл. 15. При покрития от керемиди капациите трябва да са измазани с посочения в проекта разтвор.

Чл. 16. Не се допуска полагане на покривни покрития преди завършване на тенекеджийските работи (улами, олуци и поли).

Чл. 17. Приемането на покрития от меки рулонни материали или изолационни смеси да става съгласно раздел II и III на тези правила.

Чл. 18. При приемане на покривните покрития се допускат следните отклонения от проекта:

1. в наклона на покрива:

а) при наклони до 2% {+0.5% ; -0.1%}

б) при наклони от 2% до 7% $\pm 0,5$ % ;

в) при наклони над 7% +1% .

2. неравности на основата най-много 10 mm;

3. в дебелината на циментовата замазка ± 5 mm;

4. при основа от ребра и столици за разстоянието между ребрата ± 2 mm;

5. при основа от дъски за разстоянието между дъските ± 5 mm;

6. в застъпването на покривните покрития с олуците и полите ± 5 mm.

Чл. 19. (1) Неравностите на основата (циментова замазка, дъсчената обшивка и ребра) се проверяват с права летва с дължина 3 m, като се замерва разстоянието между летвата и повърхността на основата по наклона на ската и перпендикулярно на него.

(2) При основа от ребра летвата се полага върху ребрата и перпендикулярно на тях.

(3) При извършване на проверката за неравностите на основата минималният брой замервания се определя съгласно таблица 1.

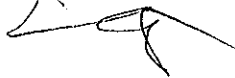

Таблица 1

Площ на покрива, ² m	Минимален брой на замерванията
до 50	3
до 500	5
501 до 1000	7
над 1000, на всеки 2000	по 10

Чл. 20. Изискванията на чл. 18, т. 1, 3, 4, 5 и 6 се проверяват с измерителни средства с общо предназначение или шаблони с точност до 0,5 mm, а за наклоните с точност до 0,05% .

Чл. 21. Приемането на покривните покрития се извършва както в отделните етапи на съответния вид работа („междинно приемане“) с акт за скрити работи обр. 12, съгласно Наредба №1 за приемане образците за актове, предвидени в ПКС, обнародвана (ДВ, бр. 55 от 1983 г.), така и след окончателното им завършване.

Чл. 22. На приемане с акт за скрити работи обр. 12 подлежи основата, върху която се полага покритието на покрива, като се проверява:

-
-
1. наклона на скатовете и уламите;
 2. равността на основата;
 3. дебелината на циментовата замазка;
 4. разстоянието между ребрата или дъските.

Чл. 23. При констатиране на недостатъци или неспазване на предписанията на проекта, съответният елемент да не се приема до отстраняването им.

Чл. 24. При окончателното приемане на покрития на покриви се проверява:

1. видът и показателите на използваните материали, изделия и полуфабрикати, съгласно предписанията в проекта и изискванията на тези правила;
2. свидетелствата за качеството на материалите и изделията, предадени от производителите и протоколите от лабораторните изпитвания, ако има такива;
3. констативните актове, обр. 12 за скрити работи на отделните етапи на съответния вид работи;
4. изпълнението на детайлите в съответствие с проекта (била, капандури, комини, улами и др.);
5. застъпването на материалите за покрития с тенекеджийските работи (улами, олуци, поли на олуци, обшивки и др.);
6. закрепването и поддръждането на материалите за покрития на покриви към основата; отговарят ли закрепващите средства на изискванията;
7. целостта на покритието след изпълнението на гръмоотводната инсталация, антените, вентилаторите и рекламите, монтирани върху покрива;
8. наклонът на скатовете и олуците.

Чл. 25. Покрития на покриви се измерват по действително покритата повърхност в m^2 , като се спадат само отвори с площ повече от $1 m^2$, мерена до наклона на покрива.

Чл. 26. Хоризонтални и наклонени била, покрити с капаци се измерват в линейни метри, без да се спадат от покривната площ.

Раздел II

ПРИЕМАНЕ НА ХИДРОИЗОЛАЦИИ И ПАРОИЗОЛАЦИИ ОТ БИТУМНИ МАТЕРИАЛИ И КАУЧУКОВА МУШАМА „ГУМИЗОЛ“

Чл. 27. При хидроизолации и пароизолации от битумни материали и каучукова мушама „гумизол“ се допускат следните отклонения от проекта:

1. неравности в повърхността на циментовата замазка не по-големи от 5 mm;
2. в дебелината на циментовата замазка ± 5 mm;
3. в наклона на основата;
 - а) при наклони до 2% $\pm 1\%$;
 - б) при наклон от 2% до 7% $\pm 0,5\%$;
 - в) над 7% $\pm 1\%$.
4. в ширината на фугите в циментовата замазка ± 3 mm;
5. в дебелината на всеки слой от топло битумно лепило $\pm 0,5$ mm;
6. в ширината на застъпването на битумните мушами и каучуковата мушама „гумизол“ ± 20 mm;
7. в разстоянието между застъпванията в два съседни пласта от мушама ± 50 mm;
8. неравности във всеки пласт мушама най-много 15 mm;
9. в ширината на фигурите в защитния слой над хидроизолацията от плочи;
 - а) между плочите плюс 3 mm;
 - б) дилатационните фуги ± 2 mm.

Чл. 28. (1) Основата, върху която се полага хидроизолацията и пароизолацията трябва да има якостта, предписана в проекта.

(2) Основата да е суха с относителна влажност не повече от 5 %.

(3) В основата не се допускат единични грапавини с размери в план по-голям от 10 mm и дълбочина или височина по-голяма от 2 mm.

(4) Неравностите на основата се проверяват както следва:

а) при равнинна повърхнина, съгласно чл. 19 (1) и (3) на тези правила;

б) при цилиндрична повърхнина, съгласно чл. 19 (1) и (3), като летвата се полага по образователната;

в) при повърхнини с двойна кривина (хиперболична, сферична, параболична и др.) чрез нивелация през 3 m.

(5) Изискванията от чл. 27, т. 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 9 се проверяват съгласно чл. 20, като се проверява за т. 5 с точност до 0,1 mm.

Чл. 29. Не се допуска полагането на грунда, ако при преминаващи през конструкциите инсталации и съоръжения, които се свързват без огневи връзки (муфети, фланшови и други връзки) не е завършен монтажът на звената, преминаващи през конструкцията и при такива, които се свързват чрез огневи работи (заварки, електрожен), ако не са завършени окончателно частите им, оставащи над изолационната конструкция.

Чл. 30. Не се допуска полагане на хидроизолация и паро-изолация преди изсъхването на грунда, като това се проверява чрез натискане с пръст. Върху пръста не трябва да остават следи от грунда.

Чл. 31. (1) Не се допуска мушама, предназначена за залепване с топло битумно лепило да се залепва пламъчно и мушама, предназначена за пламъчно залепване да се залепва с топло битумно лепило.

(2) Не се допуска полагане на непочистени от минерална посипка и полиетиленово фолио мушами, ако не е предвидено друго в проекта.

(3) Не се допускат незалепени с топло битумно лепило участъци между основата и хидроизолацията или пароизолацията при цялостно залепена изолация и между отделните пластове мушама, което се проверява с натискане и почукване.

(4) Не се допуска наличието на мехури, гънки, разкъсвания, пукнатини и пробиви в залепения пласт мушама.

(5) Неравностите на залепения пласт мушама се проверяват съгласно чл. 19 (1) и (3) на тези правила.

Чл. 32. (1) Не се допуска при мазани хидроизолации и пароизолации наранявания от удари, пукнатини, свличания в резултат на слънчевото нагриване.

(2) Не се допуска при хидроизолации от студени смеси полагането на следващ слой преди изсъхването на предишния, като това се проверява чрез натискане с пръст. Върху пръста не трябва да остават следи от сместа.

(3) Неравностите на залепения слой се проверяват съгласно чл. 19 (1) и (3) на тези правила.

Чл. 33. При приемане на хидроизолации и пароизолации от битумни материали и каучукова мушама „гумизол“ трябва да се спазват чл. 21 и чл. 23.

Чл. 34. На приемане с констативни актове за скрити работи обр. 12 подлежат следните етапи на хидроизолациите и пароизолациите от битумни мушами и каучукова мушама „гумизол“:

1. основата, като при това се проверява:

а) равността на основата;

б) наклоните на скатите и уламите;

в) широчината и запълването на фугите;

г) влажността на основата;

д) оформянето на циментовата замазка при детайлите;

е) видовете работи, които трябва да са завършени преди полагането на хидроизолацията и пароизолацията (водоприемници, тръби за пълнене и изпразване и басейни и резервоари, ламаринени компенсатори и др.).

2. грунда върху циментовата замазка.

3. всеки пласт положена мушама, при което се проверява:

а) плътността на залепването;

б) равността на залепения пласт;

в) широчината, плътността и разположението на застъпванията;

г) наличието на гънки, мехури, разкъсвания, пукнатини и пробиви;

д) изпълнението на хидроизолацията при детайлите (бордове, фуги, комини, технологични и инсталационни тръбопроводи, салници, отдушници, отвори за вентилатори, ламаринени въздухопроводи и др.);

е) дебелината на слоя топло битумно лепило.

4. всеки отделен слой изолационна замазка, при което се проверява:

а) дебелината на слоя;

б) наличието на наранявания от удари, мехури, свличания и пукнатини;

в) равността на слоя.

Чл. 35. При окончателното приемане на хидроизолациите и пароизолациите от битумни материали и каучукова мушама „гумизол“ се проверява:

1. от чл. 24, т.т. 1, 2, 3, 4, 7 и 8;

2. равността на хидроизолацията и пароизолацията;

3. наличието на мехури, пукнатини, гънки, разкъсвания, свличания и незалепени участъци.

Чл. 36. На приемателната комисия се представят следните документи:

4. свидетелствата за качеството на материалите, изделията и полуфабрикатите;

5. протоколите от лабораторните изпитвания, ако има такива;

6. констативните актове, обр. 12 на отделните етапи на съответните видове работи.

Чл. 37. Окончателното приемане на хидроизолацията на плоски покриви се извършва както следва:

1. при неизползваеми плоски покриви, защитени с пласт от чакъл, преди да се изпълни защитният пласт и ламаринените обшивки;

2. при използваеми плоски покриви (тераси) преди да са изпълнени настилка на терасата и ламаринените обшивки при детайлите;

3. при обратните покриви, преди изпълнението на топлоизолацията;

4. при хидроизолациите, защитени с алуминиев лак, след изпълнението на лака;

5. при незалепени за основата хидроизолации, след изпълнението на защитния

пласт, като се отстранява чакъла на площ 1 m^2 на две места за всеки 500 m^2 от покривната площ.

Чл. 38. (1) За проверка на съответствието на изпълнената хидроизолация с проекта, ако комисията счете за необходимо, се изрязват проби с размери 300/300 mm, от които чрез лабораторно изпитване се установява броят на пластове мушама, от които се състои хидроизолацията и видът на мушамата.

(2) Ако комисията счете за необходимо се определят и някои от техническите показатели на топло битумно лепило.

(3) Пробите се изрязват така, че две от успоредните им страни да са перпендикулярни на ръбовете на застъпванията между мушамите и броят им се определя съгласно таблица 2.

Таблица 2

Площ на хидроизолацията (пароизолацията), m^2	Брой на покрива
до 1000	1
1000 - 2000	2

2000 - 5000	3
над 5000	4

Чл. 39. Проверка на водоплътността на басейни, резервоари и други подобни се извършва съгласно „Правила за приемане на външни съоръжения за водоснабдяване, канализация и топлоснабдяване“ (БСА, кн. 4 от 1984 г.).

Раздел III

ПРИЕМАНЕ НА ХИДРОИЗОЛАЦИИ И ПАРОИЗОЛАЦИИ ОТ ПОЛИМЕРНИ МАТЕРИАЛИ (ФОЛИО ОТ ПЛАСТИФИЦИРАН ПОЛИВИНИЛХЛОРИД, МУШАМИ НА БАЗА ПОЛИИЗОБУТИЛЕН И ДР.)

Чл. 40. При приемането на хидроизолациите и пароизолациите от полимерни материали се спазват чл. 21, чл. 23, чл. 28, чл. 32, чл. 36 и чл. 39.

Чл. 41. При хидроизолации и пароизолации от полимерни материали се спазват допуските в чл. 27, т.т. 1, 2, 3, 4 и 9, като за ширината на застъпването на мушамите допускът е ± 10 mm.

Чл. 42. Закрепването на мушамите при детайлите трябва да се извършва съгласно проекта.

Чл. 43. (1) Не се допускат незалепени участъци в снажданията на мушамите.

(2) Не се допускат неуплътнени с кит участъци в ръбовете при снажданията при хидроизолации и пароизолации от пластифициран поливинилхлорид.

Чл. 44. При хидроизолация или пароизолация от пластифициран поливинилхлорид на дървените дъски и летви, предназначени за залепване на фолиото, не се допуска импрегниране с антисептици, съдържащи масла или катрани.

Чл. 45. На приемане с констативен акт за скрити работи обр. 12 подлежат етапите съгласно чл. 34, т. 1, 2 (ако има такъв слой) и 4.

Чл. 46. При окончателно приемане на хидроизолации и пароизолации от полимерни материали се проверява:

1. от чл. 24, т.т. 1, 2, 3, 4, 7 и 8;

2. изпълнението на защитния пласт (дебелина, вид).

Чл. 47. (1) При използваеми тераси окончателно приемане на хидроизолации от мушам на база полиизобутилен се извършва преди изпълнение на защитния пласт.

(2) При незалепена за основата хидроизолация, окончателното приемане се извършва след изпълнение на защитния пласт, съгласно чл. 37, т. 5.

Раздел IV

ИЗМЕРВАНЕ НА ХИДРОИЗОЛАЦИИ И ПАРОИЗОЛАЦИИ

Чл. 48. Площта на всеки отделен пласт на хидроизолацията и пароизолацията (грунд, мушама, замазка) се измерва отделно, по действително изолирана повърхност в m^2 , като се спадат отворите над $1 m^2$.

Чл. 49. Компенсаторни ленти от хидроизолационни мушам, се измерват в m^2 .

Глава четвърта ТОПЛОИЗОЛАЦИОННИ РАБОТИ

Раздел I ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 50. Степента на почистване и влажността на повърхностите, подлежащи на изолиране, трябва да съответствуват на тези, предвидени в проекта и РПОИС.

Чл. 51. Слоевете в топлоизолационната конструкция се полагат в последователност,

[Signature]

съгласно изискванията на проекта, технологията за изпълнение и РПОИС.

Чл. 52. При топлоизолации с изделия от меки или полутвърди влакнести материали следва да се осигури уплътняване на топлоизолационните материали в изделията, съгласно изискванията на проекта, при което коефициентът на уплътняване не трябва да превишава:

1. за меки топлоизолационни материали - 1,5;
2. за полутвърди топлоизолационни материали - 1,2.

Чл. 53. Не се допускат топлоизолации върху разкъсан и повреден пароизолационен слой.

Чл. 54. Не се допуска наличието на фуги при топлоизолации с меки и полутвърди материали.

Чл. 55. (1) При топлоизолации с твърди изделия, размерът на фугите, ако не е определен в проекта, не трябва да превишава 5 mm.

(2) Фугите между топлоизолационните изделия се запълват с изрезки от същия или друг топлоизолационен материал със същата плътност, съгласно проекта.

Чл. 56. При топлоизолации от няколко слоя, фугите между изделията не трябва да съвпадат.

Чл. 57. При топлоизолации по строителни конструкции на сгради и съоръжения се допускат следните отклонения от проекта:

1. в дебелината на основния изолационен слой $\{\pm 10\% ; -5\%\}$
2. в плътността на топлоизолационната конструкция плюс 10%;
3. в дебелината на защитната замазка:
 - а) при замазки с до 15 mm ± 1 mm;
 - б) при замазки над 15 mm ± 2 mm.

Чл. 58. Повърхността на готовата топлоизолационна конструкция трябва да бъде

равна, като на 1 m² се допускат вдлъбнатини не по-големи от 5 mm, ако върху нея се полага хидроизолация и не по-големи от 10 mm - в останалите случаи.

Чл. 59. Плътността на готовата топлоизолационна конструкция се определя чрез изрязване, измерване и притегляне на образци от изпълнената изолация с точност до 2 kg/m³.

Раздел II **ПРИЕМАНЕ НА ТОПЛОИЗОЛАЦИОННИТЕ РАБОТИ**

Чл. 60. (1) Топлоизолационните изделия, върху които се изпълнява изравнителната замазка от циментно-пясъчен разтвор се полагат без залепване към основата, ако не е предвидено друго в проекта.

(2) Топлоизолационните изделия, върху които не се изпълнява такава замазка, се залепват за основата или за пароизолацията, ако в проекта е предвидена такава.

Чл. 61. Не се допуска наличието на пукнатини, процеци и отвори в топлоизолационната конструкция.

Чл. 62. Дебелината на готовата топлоизолационна конструкция се измерва с точност до 1 mm най-малко на 5 места, като за резултат се приема средноаритметичното от всички измервания.

Чл. 63. (1) Топлоизолациите на технологическо оборудване, тръбопроводи и въздуховоди започват след завършени изпитвания на плътност и якост и изпълнени антикорозионни работи.

(2) Не се допуска заваряване на носещи конструкции за топлинни изолации към съоръженията след изпитванията им на плътност и якост.

Чл. 64. Не се допускат топлоизолации на технологическо оборудване, тръбопроводи и въздуховоди в работно състояние на системите, с изключение в случаите,

когато температурата на топлоносителя е по-висока от температурата на околната среда, но не по-висока от плюс 50°C.

Чл. 65. При защитен слой от азбестоциментова замазка се проверява съответствието на температурните фуги с проекта.

Чл. 66. Когато металната обшивка се закрепва със самонарязващи винтове, без да е определено разстоянието между тях в проекта, същите се монтират на разстояния:

1. по цилиндрични повърхности - през 150 mm;
2. по плоски повърхности през 300 mm.

Чл. 67. Повърхностната температура на готовата топлоизолационна конструкция в работно състояние не трябва да надвишава +50°C.

Чл. 68. Дебелината на готовата топлоизолационна конструкция на цилиндрични и сферични съоръжения, тръбопроводи и въздуховоди с диаметър до 2000 mm се измерва с точност до 1 mm, най-малко на 3 места по дължина (височина), в три точки (разположени на 120°) по окръжността на изолацията, като за резултат се приема средноаритметично от всички измервания.

Чл. 69. Дебелината на готовата топлоизолационна конструкция на съоръжения с диаметър над 2000 mm и плоскости се измерва с точност до 1 mm, най-малко на 5 места, като за резултат се приема средноаритметичното от всички измервания.

Чл. 70. При изпълнение на топлоизолационните конструкции не се допускат:

1. механични повреди на топлоизолационната конструкция;
2. оформяне на краищата на изолацията без маншети или розетки;
3. опъване на рабицовата мрежа в отклонение от предписаното в проекта;
4. провисване (свличане); усукване и междини на изолационната конструкция при употреба на въжета от стъклена, минерална вата и азбест;
5. изпълнение на температурните фуги в отклонение от предписаното в проекта;
6. пукнатини и неплътнo полагане на пароизолационния слой;
7. празнини между защитното покритие и основния топлоизолационен слой.

Чл. 71. При приемане на топлоизолациите трябва да се спазват чл. 21, чл. 23 и чл. 36 на тези правила.

Чл. 72. На приемане с констативен акт за скрити работи обр. 12 подлежат следните етапи на топлоизолациите:

1. подготвените за изолиране повърхности преди полагане на първия пласт на изолацията;
2. всеки пласт на топлоизолацията преди полагане на следващия пласт;
3. скелета и армировката на топлоизолационните конструкции;
4. защитния слой;
5. участъците, които подлежат на закриване при изпълнението на други видове строителни работи.

Чл. 73. При окончателното приемане на топлоизолациите се проверява:

1. от чл. 24, т. 1, 2, 3 и 4;
2. отклоненията в размерите и плътността на топлоизолационните конструкции и защитното покритие от проектните решения;
3. наличието на вдлъбнатини по повърхността на готовата топлоизолационна конструкция, съгласно чл. 19, (1) и (3);
4. наличието на пукнатини, процепи и отвори в топлоизолационната конструкция.

Чл. 74. Теплоизолациите на строителните конструкции на сгради и съоръжения се измерват в кубически метри по действително изолирана повърхнина и съответна дебелина на изолационния материал или в квадратни метри по действително изолирана повърхнина при фиксирана дебелина на изолационния материал.

Чл. 75. Теплоизолациите на технологическо оборудване, тръбопроводи и въздуховоди се измерват в квадратни метри разгъната повърхнина, при фиксирана

дебелина на изолационния материал и защитното покритие на външната повърхност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тези правила се издават на основание на чл. 201, ал. 1 от Закона за териториално и селищно устройство и във връзка с чл. 4, ал. 7 от Постановление № 7 на Министерския съвет от 22 март 1984 г. за усъвършенстване на управленските структури на отрасловите министерства (ДВ, бр. 32 от 1984 г.).

§ 2. Утвърдени със заповед № РД-14-02-1378 от 29.XII.1985 г. на МССУ и влизат в сила от 01.X.1986 година.

§ 3. Правилата отменят:

1. Раздел 8 „Покривни работи” - БСА, кн. 10 от 1967 г. и частите „Хидроизолационни работи” на „Топлоизолационни работи” на Раздел 11 „Изолационни работи” - БСА, кн. 5-6 от 1972 г. от „Правилник за извършване и приемане на строителните и монтажните работи”.
2. Временна инструкция за приложение на минералните вати в строителството - БСА, кн. 2 от 1963 година.
3. Указания за приложение на перлитовия пясък за топлоизолация в строителството - БСА, кн. 10 от 1964 година.
4. Указания за приложение на стиропора в строителството - БСА, кн. 1 от 1973 година.
5. Указания за проектиране и изпълнение на покривни топлоизолации от термофен - БСА, кн. 8-9 от 1973 година.
6. „Указания с примерни детайли за проектиране и изпълнение на плоски покриви със стоманобетонна носеща конструкция, с топлоизолация от каширани плочи от ППС (стиропор) и хидроизолация от битумни мушамы, залепена непосредствено за топлоизолацията” - БСА, кн. 7-8 от 1976 година.
7. „Временни указания за проектиране и изпълнение на обърнат плосък покрив със стоманобетонна носеща конструкция”, одобрени със заповед №195/ 15.V.1978 г. на МССМ.
7. „Временни указания с примерни детайли за проектиране и изпълнение на плоски покриви в гражданското и промишленото строителство, утвърдени със заповед № 432/16.II.1971 г. на МССУ.

§4. Указания за прилагането на този правилник дава Министерството на строителството и селищното устройство.

* - Заменени от Правила за приемане на строително-метални (железарски) и тенекеджийски работи - БСА, бр. 4, 86 г

** - Заменени от Противопожарни строително-технически норми, издание на ДИ "Техника" от 1987 г., изм. БСА бр. 1/1994 г. попр. БСА, бр. 2/1994 и БСА, бр. 2 от 1996 г.

*** - Изменение и допълнение - "Информационен бюлетин по труда", бр. 2 от 1998 год.

**** - Отменен с ПМС №5 от 30.01.1987 г.

ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ПОДОВИ НАСТИЛКИ

Утвърдени със заповед № РД-02-14-407 от 29.12.1988 г. на КТСУ (Отпечатани в БСА, бр. 2-3 от 1989 г., погр. БСА, бр. 8 от 1989 г.)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тези правила определят изискванията за приемане при ново строителство, реконструкция и модернизация на подови настилки в:

1. жилищни и обществени сгради;

2. производствени, селскостопански, складови, спомогателни и други сгради.

Чл. 2. Правилата не се отнасят за приемане на подови настилки, предназначени за особени условия на експлоатация, за които в проектите трябва да са дадени специални изисквания (АЕЦ и др.)

Чл. 3. Изискванията за приемане на подовите настилки по отношение на топло- и звукоизолация се дават в съответните нормативни документи.

Чл. 4. При приемането на подовите настилки се спазват проектът и предвидените в него технологии за изпълнение, работният проект за организация и изпълнение на строителството (РПОИС), Наредба №5 за държавно приемане и въвеждане на обектите по капиталното строителство (ДВ бр. 56 от 1987 г.)* и техническите нормативни документи по приложение 1.

Глава втора ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАТЕРИАЛИТЕ И ИЗДЕЛИЯТА

Чл. 5. (1) Материалите, изделията и полуфабрикатите за изпълнение на подовите настилки и всички добавки към тях трябва да отговарят на изискванията на проекта и на съответните стандартизационни документи.

(2) Вносните материали, изделията и полуфабрикатите трябва да отговарят на изискванията на съответните стандартизационни документи в страната производител, което да е гарантирано с удостоверение за качество, одобрено от проектанта.

(3) Не се допуска използване на материали и изделия без удостоверение за качество и без технология за прилагането им.

Чл. 6. (1) Входящият контрол върху качеството на доставените на обекта материали, изделия и полуфабрикати за подови настилки се провежда в съответствие с изискванията на БДС 20.01.82.

(2) Материалите (изделията, полуфабрикатите) в случаите, когато не са придружени с удостоверение за качество, когато има съмнение за влошаване на качеството им вследствие на неправилен транспорт и съхранение или продължително престояване, и когато гаранционният им срок е изтекъл, трябва да бъдат проверени от упълномощена лаборатория.

Чл. 7. (1) Съставът, начинът на приготвяне и качествата на материалите и смесите, които се приготвят на обекта (грундове, лепила, китове, бетонни смеси, циментови, киселинноустойчиви и полимерни разтвори и др.), трябва преди полагаането им да са

уточнени, съгласно изискванията на проекта и потвърдени с протоколи от упълномощена лаборатория.

Чл. 8. (1) Влажността на материалите при изпълнение на подовите настилки трябва да отговаря на предписаната в проекта, в технологиите за изпълнение и в стандартизационните документи.

(2) Не се допуска влагането на дървените паважни изделия, ако не са обработени с антисептик съгласно проекта.

Чл. 9. (1) Температурата на бетонните смеси и на циментно-пясъчните разтвори трябва да е не по-ниска от 5°C, ако не се прилагат мерки за зимно бетониране.

(2) Температурата на киселиноустойчивите и полимербетонните разтвори, на разтворите, лепилата и китовите за грундиране, запелване и фугиране и на всички изделия при изпълнението на подовите настилки трябва да е не по-ниска от 10°C, ако не е предвидено друго в проекта.

Чл. 10. Материалите и изделията на завършените подови настилки трябва да отговарят на изискванията на хигиенните норми за неот-деляне на вредности.

Глава трета

УСЛОВИЯ ЗА ЗАПОЧВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОДОВИТЕ НАСТИЛКИ

Чл. 11. Повърхността на бетонната основа и на междинните пластове от бетон и циментно-пясъчни разтвори, върху които ще се полагат други пластове на подовите настилки, трябва да е чиста, без прах, строителни отпадъци, маслени петна, слаби, ронещи се и замръзнали места.

Чл. 12. (1) При теренни подове земната основа трябва да е здрава, с ненарушена структура, добре уплътнена и да има изискваната в проекта носимоспособност. Не се допуска полагане на настилки върху насипни или растителни почвени пластове, торф и водонаситени глинени почви.

(2) Не се допуска уплътняване на замръзнали и примесени със сняг и лед почви.

Чл. 13. (1) Нивото на земната основа трябва да се намира над зоната на капилярното всмукване на почвената вода.

(2) Земната основа за бетонни настилки и за подложен бетон под паважни настилки трябва да е намокрена.

(3) Влажността на пясъчния пласт, върху който се полагат паважни настилки от каменни, мозаични и керамични блокчета, плочи и тухли, трябва да е не по-голяма от 5%, а при настилки от дървен паваж - не по-голяма от 0,5%.

Чл. 14. (1) Пластовете на подовите настилки от бетон и циментно-пясъчни разтвори се полагат след достигане на не по-малко от 70% от проектната якост на бетона на подовата конструкция или на основния бетонен пласт (при теренни подове)

(2) Пластовете от битумни, полимерни, дървени и текстилни материали и изделия от керамични и каменни изделия на полимерни китове се полагат върху междинни пластове от бетон и циментно-пясъчен разтвор (изравняващ) след достигане на проектната им якост.

(3) Допуска се полагането на междинни пластове от бетон или циментно-пясъчен разтвор върху друг междинен бетонен пласт, след като той достигне якост на натиск не по-малко от 5 МРa и върху добре намокрена повърхност.

Чл. 15. (1) Температурата на въздуха по време на полагането на подовите настилки и, температурата и влажността на основата.

върху която се полага всеки от пластове на настилка, трябва да съответствуват на предписанията на проекта, ПОИС, технологията на изпълнението на съответната настилка и съответните стандарт

(2) Допуска се полагане на сухи външни настилки от каменни, мозаични и керамични блокчета, плочи и тухли на пясъчно легло при температура на въздуха между 5 и минус 5°C, като се вземат мерки за работа при зимни условия.

(3) Не се допуска изпълнение на външни настилки при роса, слана и валежи от дъжд и сняг.

Чл. 16. Влажността на изравняващия или загладящ пласт, върху който ще се залепват с вододисперсни лепила лицеви пластове от меки, листови и килимородобни материали, може да е най-много 8%.

Чл. 17. (1) Не се допуска полагане на пластове на подовите настилки преди да са завършени запълването на деформационните фуги в основата и монтажа на сифоните и на преминаващите през подовата конструкция и през и под настилка инсталации, тръби и други съоръжения.

(2) Настилките от меки листови, плочкови и килимородобни подови покрития и паркетът се полагат след завършването на всички довършителни зидаромазачески, инсталационни и бояджийски работи, поставянето на вратите и тапетите, монтирането на радиаторите и остъкляването.

Чл. 18. Не се допуска полагането на пластове на подовите настилки, ако не е приета основата:

Чл. 19. (1) Битумните и полимерните мушамы и фолио преди полагането трябва да бъдат сухи, чисти и разкроени съобразно с размерите на помещения.

(2) Не се допуска полагането на битумни мушамы, непочистени от незалепеналата минерална посипка и полиетиленовото фолио (ако не е предвидено друго в проекта).

(3) Не се допуска полагане на мушамы и фолио от полимерни материали, непочистени от прах и неизмити от талка полиизобутиленови мушамы.

Глава четвърта

КОНТРОЛ ЗА СПАЗВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ПО ВРЕМЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОДОВИТЕ НАСТИЛКИ

Раздел I

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 20. (1) Основата и всеки междинен пласт на подовите настилки се приемат с актове за закрити работи, съставени от инвеститора и изпълнителя. В актовете се посочват условията, при които са извършени работите.

(2) При констатиране на недостатъци или несъответствие с проекта основата или съответният междинен пласт на настилка не се приемат до отстраняването на недостатъците.

(3) С акт за закрити работи се приемат и монтажните и инсталационните работи, които трябва да бъдат завършени преди полагането на подовите настилки.

Чл. 21. (1) Контролът за съответствието с проекта при изпълнението на подовите настилки включва проверка на основата и на

междинните пластове за:

1. отклонението от проектната равнина;
 2. наклоните към сифони, канали, улами и събирателни шахти;
 3. дебелината на бетонната основа и изравнителните, заглеждащите и водоизолиращите пластове;
 4. радиуса на закръглянето на заглеждащия пласт на местата на подовата настилка с вертикални и наклонени повърхности (със стени, колони, фундаменти под технологични съоръжения, улами, открити канали и шахти);
 5. якостта на натиск (с изпитване по безразрушителни методи или по лабораторни протоколи);
 6. влажността;
 7. неравностите на повърхността (издатини и вдлъбнатини);
 8. наличността на пукнатини, отслоявания, очукани, ронещи се и замръзнали места;
 9. чистотата (налепи от строителни разтвори и отпадъци, маслени петна, прах и други замърсявания);
 10. изпълнението на деформационните fugи;
 11. изпълнението на монтажните и инсталационните работи, които трябва да бъдат завършени преди полагането на настилната (монтиране на сифоните и на преминаващите през подовата конструкция и през и под настилната инсталации, тръби и други съоръжения);
 12. при настилки от плочи и тухли, положени на циментно-пясъчен или киселиноустойчив разтвор, на които fugите се допълват с битумен или полимерен кит - дълбочината и чистотата на празните fugи между плочите и тухлите, влажността на разтвора във fugите и обработването на киселиноустойчивия разтвор с разтвор от солна киселина,
- (2) За случаите на настилки върху земна основа, освен посочените в т. 1, 2, 6, 7 и 11 на ал. 1, се проверяват и:
1. нивото на земната основа;
 2. видът и дебелината на уплътнения пласт от почвата;
 3. носимост способността на уплътнения почвен пласт.
- (3) Допустимите отклонения на основата от проекта и някои изисквания за основата и циментовите междинни пластове на подовите настилки са дадени в табл. 1.
- 4) Удебеляването на бетонната настилка на теренните подове за осъществяване на наклони не трябва да е повече от 40 mm (ако не е предвидено друго в проекта).
- (5) При изпълнението на водоизолиращи пластове от битумни и полимерни материали, мушамы и фолио, освен посочените в т. 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10 и 11 на ал. 1, се проверяват и:
1. непрекъснатостта на залепването на водоизолиращия пласт;
 2. разположението, широчината и непрекъснатостта на залепване на застъпванията между листовите;
 3. непрекъснатостта на заваряването на шевовите между съединяващите се листови мушамы или фолио;
 4. обработката с кит на шевовите между листовите от поливинилхлоридно фолио след заваряването;
 5. броят на пластове армираща тъкан и широчината на застъпванията между тях;
 6. наличността на гънки, разкъсвания, пукнатини, незалепени места и мехури под листовите от мушамы, фолио и армираща

тъкан, непокрита със замазка армираща тъкан или битумна мушама;

7. изпълнението на водоизолацията пласт около сифоните и преминаващите през подовата конструкция и настилната отвори, инсталации, тръби и други съоръжения, непрекъснатостта на залепването на листовите от мушама, фолио и армираща тъкан в ръбовете и ъглите между пресичащите се повърхности и съединяването им с изолациите по стени, колони, фундаменти под технологични съоръжения, открити канали, шахти и улаи в съответствие с проекта.

(6) Допустимите отклонения от проекта на водоизолацията пластове от полимерни и битумни материали, мушами и фолио са дадени в таблица 2.

(7) При електропроводими и антистатични настилки се проверява изпълнението на металната мрежа под настилната за отвеждане на статично електричество.

Таблица 1

Допустими отклонения на основата от проекта и изискванията към основата и циментните междинни пластове

№ по ред	Показатели	Вид на основата и междинния пласт				
		Земна основа за		Бетонна основа за		Бетонна основа, бетонни и циментно-пясъчни изравнителни и заплаждащи пластове за:
		бетонни настилки; подложен бетон за паважни настилки от дървени, каменни, мозаични и керамични блокчета, плочи и тухли	настилки от лят асфалтобетон и дървен паваж	бетонни и циментно-пясъчни изравнителни и заплаждащи пластове на настилките	водоизолиращи пластове от битумни и полимерни материали, мушами и фолио; настилки от плочи и тухли, положени на битумен или полимерен кит; настилки от полимербетон	
1	2	3	4	5	6	7
1	Отклонения в дебелината на основния пласт (или уплътнения почвен пласт), mm	-10	±5	±5	±5	±3
2	Разстояние между деформационните фуги в двете посоки, m	-	от 6 до 8	от 6 до 8	по проект	-

3	Отклонения в наклоните, %	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5	-
4	Неравности на повърхността (вдълбнатини и издатини), mm	±20	±10	±10	±3	±2
5	Отклонения от проектната равнина, mm - за 1 m дължина - за целия под	до 5 до 30	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	- до 2
6	Радиус на закрепление на ръбовете, mm	-	-	-	≥10	-
7	Влажност, %	намокрена	≤5	намокрена	≤5	≤4

Чл. 22. Не се допуска полагането на пластове от настилките от битумни и полимерни материали, мушамы и фолио преди изсъхването на грунда, положен върху основата или върху междинния пласт, както и полагането на следващия пласт от настилката преди изсъхването и втвърдяването на предишния пласт (проверява се чрез натискане с пръст при което върху пръста не трябва да остава следа от битумния или полимерния материал).

Чл. 23. Повърхността на водоизолиращите пластове от полимерни и битумни материали, мушамы и фолио трябва да е чиста, суха, без прах и маслени петна.

Чл. 24. При водоизолиращ пласт от битумна или полиизобутиленова мушама не се допуска:

1. незазепени участъци между основата и водоизолиращия пласт и между отделните пластове мушама (проверява се чрез натискане и почукване);
2. мехури, гънки, разкъсвания, пробиви и пукнатини в зазепената мушама;
3. участъци с незаварени шевове между съединяващите се листове полиизобутиленова мушама;
4. пламъчно зазепване на битумни мушама, предназначени за зазепване с топло битумно лепило, или обратното.

Таблица 2

Допустими отклонения от проекта и изисквания за водоизолиращите пластове от полимерни и битумни материали, мушамы и фолио

№ по ред	Показатели	Водоизолиращ пласт от полимерни материали, мушамы и фолио	Водоизолиращ пласт от битумни смеси и мушамы
1	Отклонения в дебелината на		

	водоизолираща пласт (общо на всички пластове), mm	+1	+1
2	Отклонения в наклоните, %	±0,5	±0,5
3	Неравности на повърхността (вдълбнатини и издатини), mm	±3	±3 за замазки
4	Отклонения от проектната равнина, mm: - за 1 m дължина - за целия под	до 2 до 15	до 2 до 15
5	Отклонения в широчината на застъпването между листовете от мушама, фолио или армираща тъкан, mm	±10	±20

Чл. 25. При водоизолиращ пласт фолио от пластифициран поливинилхлорид не се допускат:

1. участъци с незаварени и неуплътнени с кит шевове между съединяващите се листове фолио;
2. пънки, разкъсвания, пукнатини и пробиви в пластове от фолио;
3. залепване на фолиото с лепила, съдържащи битум или каменовъглен катран;
4. укреплване на фолиото с дървени летви, обмазани или импрегнирани с битум, каменовъглен катран и масла.

Чл. 26. При водоизолиращи замазки от полимерни материали и топли и студени битумни смеси не се допускат наранявания, пукнатини, мехури, участъци от незалепнала към заглаждащия пласт замазка или от непокрита със замазка армираща тъкан.

Чл. 27. (1) При настилки от паркет основата от дъски трябва да е равна и хоризонтална, дъските да са заковани и да имат влажност не повече от 8%.

(2) Не се допуска коването и залепването на паркет преди изсъхването на грунда върху подпаркетната основа.

Чл. 28. (1) Не се допуска полагането на подови покрития на база термопластични пластмаси в помещения с интензивно движение и въздействие на абразивни материали, масла и разтворители, атака също и на полуоткрити и открити площи (лоджии, полулоджии, балкони, тераси и др.), подложени пряко на атмосферни въздействия и слънчева радиация (ако в проекта не се изисква друго).

(2) Не се допуска полагането на подови покрития на текстилна основа и на монолитни покрития на база поливинилацетат в мокри помещения с относителна влажност на въздуха над 60 % (умивални, бани, съблекални и др.).

Чл. 29. При настилки с лицеви пласт от облицовъчни изделия, положени на циментно-пясъчен или киселиноустойчив разтвор, на които fugите се допълват с битумен или полимерен кит, киселиноустойчивият и циментнопясъчният разтвор във fugите преди допълването с кит трябва да имат влажност и якост, съгласно изискванията на предписаната технология.

Чл. 30. Застъпването на fugите на лаважните настилки трябва да се извършва след трамбоването и нивелирането на настилките (ако не е предписано друго в проекта)

Раздел II
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЗАВЪРШЕНИТЕ ПОДОВИ НАСТИЛКИ

Чл. 31. Допустимите отклонения от проекта на завършените подови настилки и някои изисквания към настилките са дадени в таблица 3.

Таблица 3

Допустими отклонения от проекта на завършените настилки и изисквания към настилките

№ по ред	Показатели	Вид на настилките									
		Бетонни настилки	Циментопясъчни замазки	Мозаични настилки	Настилки от плочки и тухли, положени на циментоля съчен или киселиноустойчив разтвор и фугирани с разтвор, битумен или полимерен кит	Настилки от плочки и тухли, положени на битумен или полимерен кит	Настилки от лят асфалтобе тон	Настилки от паркет	Настилки от полимербе тон	Настилки от дървен паваж	Паважни настилки от каменни, мозаични и керамични блокчета, плочки и тухли
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Отклонения в дебелината, mm - на настилка - на подложния пласт	±5 -	±5 -	±6 ±3	±3 ±3	- +2+0 за полимерен кит +2-1 за битумен	±5 -	- -	+2-0 -	±4 ±4	±5 ±5

	- на лицевия пласт	-	-	-	±3	-	КИТ	-	-	-	-	-	-
2	Разстояние между деформационните фуги в двете посоки (ако в проекта няма други изисквания)	от 6 до 8	до 2	от 6 до 8	от 6 до 8	от 6 до 8	-	-	по проект	-	-	-	-
3	Отклонения в широчината на деформационните фуги, mm	±3	±3	±3	±3	±3	±3	±3	-	±3	±3	±4	±4
4	Отклонения в наклоните, %	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5	-	±0,5	±0,5	±1	±1
5	Неравности на повърхността (вдълбнатини и издатини), mm	±3	±3	±2	±3	±3	±3	±3	±2	±2	±4	±4	±4
6	Отклонения от проектната равнина, mm: - за 1 m дължина - за целия под	-	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15	до 2 до 15
7	Вертикални отстъпи, mm: - между двете плочи - между две тухли	-	-	-	до 1 до 2	до 1 до 2	до 1 до 2	-	до 1	-	до 2	до 3	до 3
8	Отклонение на редовете от плочи от правата линия за 10 m, mm	-	-	-	до 10	до 10	до 10	-	-	-	до 10	до 15	до 15
9	Отклонения в дълбочината на фугите за допълване с кит.	-	-	-	±2	±2	-	-	-	-	-	±3	±3

[illegible]

Чл. 32. При настилки от меки листови, плочкови и килимподобни подови покрития се изисква:

1. первазите да са прихванати към стените здраво и плътно и да стъпват плътното върху краищата на подовото покритие;
2. подовите покрития да бъдат равномерно оцветени по цялата повърхност, да има съвпадане на рисунките, да няма петна, впадини и мехури; при изцяло запалените към основата подови покрития не трябва да се забелязват незалепени участъци, а при частично запалените и свободно положените - да няма гънки и други деформации;

3. всички снаждания, включително и заварените, да са достатъчно здрави и плътни и да създават впечатление за монолитност на подовото покритие;

4. при листови и килмолподобни покрития дължината на платната трябва да бъде успоредна на посоката на падащата светлина и на интензивното движение. Снажданията между отделните платна трябва да попадат в онази част на пода, която е най-отдалечена от входните врати и прозорците. В едно жилищно помещение не се допускат повече от две снаждания напречно на дължината на платната.

Чл. 33. (1) Паркетните настилки трябва да са обработени съгласно изискванията на проекта. Паркетът трябва да е от един вид дървесина и фигуририте, които образуват дъсчиците, да съответствуват на проекта.

(2) Не се допускат участъци с незапелен към заплаждащия пласт или незакован към дъсчената основа паркет, не се допускат на повърхността цветни дефекти, прозиране на лепило във фугите и главички на пирони.

Чл. 34. (1) На повърхността на настилките от бетон, циментно-пясъчните замазки и мозайките не се допускат пукнатини, отслоявания, очукани, ронещи се и замръзнали места.

(2) Не се допускат участъци, които не са свързани с бетонната основа.

(3) Видът на мозаичния лицев пласт, марката на мозаичната смес, размерите на мозаичните камъчета и цветът и подреждането на фигурите трябва да съответствуват на проекта.

Чл. 35. На повърхността на настилките с лицев пласт от плочи и тухли, положени на циментно-пясъчен разтвор, киселиноустойчив разтвор, битумен или полимерен кит, не се допускат:

1. пукнатини, отчупени ръбове и ъгли от плочите (тухлите), участъци с незапълнени с разтвор или кит фуги, замърсявания на повърхността с разтвор или кит;

2. участъци с незазепен към основата лицев пласт на настилката (установява се чрез почукване) и участъци с неутвърден във фугите кит.

Чл. 36. На повърхността на настилките от лят асфалтобетон не се допускат:

1. пукнатини, язви, неуплътнени и слаби, ронещи се места;

2. участъци от асфалтобетонните настилки, несвързани с бетонната основа или с водоизолиращия пласт от битумна мушама (проверява се с почукване).

Чл. 37. На повърхността на настилките от полимербетон не се допускат:

1. пукнатини, участъци с неуплътнен полимербетон, участъци непоkritи със запечатващ пласт и слаби, ронещи се места;

2. участъци с незалепена към основата настилка или с незалепени помежду си пластове на многопластовите настилки;
3. деформационни фуги в настилки, незапълнени с деформируем кит.

Чл. 38. На повърхността на паважните настилки от дървен паваж и от каменни, мозаични и керамични блокчета, плочи и тухли не се допускат замърсявания от битум, циментно-пясъчен разтвор или полимерен кит и участъци с незапълнени фуги между блокчетата (плочите, тухлите) или с неутвърден кит във фугите.

Чл. 39. Настилките, определени като електропроводими или антистатични, трябва да отговарят на изискванията на БДС 15969.

Глава пета ПРИЕМАНЕ И ИЗМЕРВАНЕ НА ЗАВЪРШЕНИТЕ ПОДОВИ НАСТИЛКИ

Чл. 40. (1) При приемането на завършените подови настилки се проверяват следните документи и показатели:

1. видът на подовата настилка и съответствието и с проекта;
 2. съответствието на изпълнение на детайлите с проекта (изпълнението на первазите, съединяването на подовата настилка със сифоните и с облицовките на стени, канали, улами и шахти, заустването на откритите канали, изпълнението около преминаващи през подовата конструкция и настилка отвори, инсталации, тръби и други съоръжения, снаждания на пластове и др.);
 3. съответствието на настилка с изискванията в глава четвърта и с допустимите отклонения от проекта, дадени в таблица 3 на тези правила;
 4. удостоверенията за качество на вложените материали и изделия, издадени от производителите, протоколите от лабораторни изпитвания на материалите (ако има такива) и съответствието на показателите на материалите с изискванията в проекта;
 5. актовете за приемане на закритите работи при изпълнението на настилките, съдържащи и условията, при които те са изпълнени;
 6. протоколите за изпитване на антистатичните качества и електропроводимостта (ако в проекта се предвижда изпълнение на електропроводими или антистатични подови настилки).
- (2) При откриване на недостатъци или несъответствие с проекта подовата настилка не се приема до отстраняването им.
- Чл. 41.** (1) При необходимост от доказване на съответствието на завършените подови настилки с проекта от тях се вземат пробни тела с ненарушена структура с размери в план, не по-малки от 300 x 300 mm, по които се установяват видът и броят на пластове на настилка, дебелината и материалът на подложния и междинните пластове, броят на листовите мушама (фолио) във водоизолиращия пласт, видът на лепилата и някои технически показатели на вложените материали.
- (2) Проектната якост на бетонните и полимербетонните настилки, циментно-пясъчните замазки и мозайките се доказва с упоредно изработени пробни тела, отлежали при стандартни условия, или с пробни тела с ненарушена структура, взети от настилка.
- (3) Пробите от водоизолиращите пластове от мушам и фолио се изрязват така, че две от успоредните им страни да са перпендикулярни на ръбовете на застъпванията между листовите.
- (4) Броят на пробните тела се определя по таблица 4.

Таблица 4

Площ на подовата настилка, m ²	Минимален брой на пробните тела
До 1000	1
От 1001 до 2000	2
От 2001 до 5000	3
Над 5000	4

Чл. 42. (1) Изискванията на таблици 1, 2 и 3 и глави трета и четвърта се проверяват с методи и измерителни средства с общо предназначение или с шаблони, осигуряващи точност на измерването 0,5 mm, за влажността и наклоните - точност 0,1%, а якостта на натиск - 0,2 MPa.

(2) Неравностите на повърхността на основата, междинните пластове и завършените настилки се проверяват с права летва с дължина 2 m, по порока на наклоните и перпендикулярно на нея, като се измерва най-голямото разстояние между летвата и проверяваната повърхност. Броят на измерванията на неравностите се определя съгласно табл. 5.

Таблица 5

Площ на подовата настилка, m ²	Минимален брой на измерванията
До 50	3
От 51 до 500	5
От 501 до 1000	7
Над 1000 за всеки 2000	по 10

Чл. 43. Площта на всеки пласт от подовите настилки се измерва отделно по действително покритата повърхност в m², включително повърхността, закритата от первазите, като се спадат отворите и чупките за комини, пиластри, колони и други с размери, по-големи от 1 m².

Чл. 44. (1) Первазите с широчина, по-голяма от 50 mm, се измерват в m².

(2) Первазите с широчина, по-малка от 50 mm, се измерват в m¹.

Чл. 45. Изчисленията на площите се извършват с точност до 5 cm².

§ 1. Правилата се издават на основание чл. 201, ал. 1 от Закона за териториалното и селищно устройство.

§ 2. Правилата са утвърдени със заповед № РД-02-14-407 от 29.XII.1988 г на председателя на Комитета по териториално и селищно устройство и влизат в сила от 01.07.1989 г.

§ 3. Правилата отменят:

1. Раздел 7 „Подови настилки“ от Правилника за Извършване и приемане на строителните и монтажните работи, утвърден със заповед №4999 от 19.12.1968 г.
 2. Раздел 9 „Контрол на качеството и приемане на изпълнените работи“ от Правилника за изпълнение на защитата от корозия на строителните конструкции и съоръжения (утвърден със заповед № РД-12-475 от 10.12.1981 г. на МСА), по отношение приемането на подовите настилки, предназначени за защита от корозия.
 3. Временни указания за изпълнение на междуетажни подови настилки в жилищни сгради - БСА, кн.7 от 1967 г.
 4. Указания за полагане на подови настилки със звукоизолационен слой от филц - БСА, кн. 9 от 1966 г.
 5. Указания за нетъкани подови покрития тип тъфтинг и шуспол малимо - БСА, кн. 8 - 9 от 1973 г., доп., БСА, кн. 4 от 1980 г.
 6. Указания за изпълнение на подови настилки от полимерни материали - БСА, кн. 3 - 4 от 1965 г., изм. и доп., БСА, кн. 3 от 1981 г.
 7. Указания за приготвяне и полагане на състав за саморазливаща се и изравнителна подложна подова настилка в жилищни, обществени и културно-битови непроизводствени сгради - БСА, кн. 1 - 2 от 1983 г.
- § 4. Указания по прилагането на правилата дава председателят на Комитета по териториално и селищно устройство.

Приложение 1 ТЕХНИЧЕСКИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

1. Защита на строителните конструкции от корозия. Норми и правила за проектиране - БСА, кн. 8 от 1980 г.**
2. БДС 14656;
3. Наредба № 2 за противопожарни строителнотехнически норми ДИ „Техника“, 1987 г.***
4. Правилник за безопасност на труда при строително-монтажните работи - МСА, 1982 г.****
5. Наредба № 15 за пожарната безопасност при извършване на огневи работи (ДВ, бр. 95 от 1981 г.);
6. Наредба №3 на Министерството на народното здраве за пределно допустимите концентрации на химически вещества, отделяни от полимерните строителни материали в жилищни и обществени сгради (ДВ, бр. 17 от 1984 г.)
7. Правилник за стопанската дейност (ДВ, бр.100 от 1987 г.)*****
8. Наредба за взаимоотношенията в инвестиционния процес (ПМС №64 от 18.12.1987 г.)*****

* - Заменена от Наредба 6 за държавно приемане и разрешаване ползването на строежите в Република България (Обн. ДВ, бр. 28 от 1993г., доп. бр. 73 от 1993г.)

** - Изм. БСА, бр. 10 от 1993 г.

*** - Изм. и доп. БСА, бр.1 от 1994 г., попр. БСА, бр.2 от 1994 г., попр. БСА бр. 2 от 1996г.

**** - Изм. и доп. "Информационен бюлетин по труда", бр. 2 от 1998 г.

***** - Отменен с ПМС № 2 от 15.02.1989 г. за прилагане на Указ 56 за стопанската дейност

***** - Отменена с ПМС № 2 от 15. 02. 1989 г.

Строителен справочник The Plan

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЕМАНЕ НА МАЗИЛКИ, ОБЛИЦОВКИ, БОЯДЖИЙСКИ И ТАПЕТНИ РАБОТИ

Утвърден със заповед № РД-02-805 от 20.08.1984 г. на МССУ (Отпечатан в БСА, бр. 11 от 1984 г.)

Част първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Правилникът определя изискванията при изпълнението на мазилки, облицовки, бояджийски и тапетни работи при строителството на монолитни и сплосняеми сгради, наричани за краткост довършителни работи.

(2) Правилникът не се прилага за: топло-, звуко-, хидро- газо- изолационни рентгенозащитни мазилки и др. и за специалните изолационни покрития и облицовки.

Чл. 2. При изпълнението на довършителните работи се спазват и всички други нормативни документи: Правилникът по охрана на труда, по противопожарната безопасност, технологическите карти за отделните строителни процеси и др.

Чл. 3. Довършителните работи в заводски условия (ДК, ЗСК и др.) освен на технологичната документация трябва да отговарят и на изискванията на този правилник.

Чл. 4. (1) Преди започване на довършителните работи трябва да са завършени всички строително-монтажни и покривни работи на сградата, в това число да бъдат завършени и изпитани всички инсталации (В и К, отопление, осветление и др.) Работите, подлежащи на закриване, се приемат предварително и се освидетелствуват с акт за скрити работи по ПКС.

(2) При високи сгради над 5 етажа се допуска вътрешните работи да започнат преди да е завършена цялата сграда, при условие че са монтирани и изпитани инсталациите и над етажа, в който се работи, са изпълнени най-малко още 3 етажа, осигурени са всички условия, предписани от Правилника и са взети мерки за запазване от повреждане, намокряне от атмосферните валежи, замърсявания и др.

(3) Довършителните работи по сградата (или част от нея) започват само след като проектантът конструктор даде писмено съгласие и становището си за носещата конструкция.

Чл. 5. (1) Довършителните работи се изпълняват в следния ред: мазилки, облицовки, бояджийски и тапетни работи.

(2) Външните мазилки и облицовки се изпълняват след:

1. оформяне и уплътняване на фугите по фасадите между отделните блокове или между панелите;

пълно завършване на покривната хидроизолация и монтажа на олуците и водосточните тръби, а също и на гръмоотводната инсталация;

2. изпълнение на подовите и парапетите на балконите;

3. извършване на грубата вертикална планировка около сградата;

Чл. 6. Довършителните работи трябва да отговарят на предписанията в проекта и РПОИС за всеки етаж, за всяко помещение, по вида на материалите (марка на разтвора, цвят и размери на облицовъчните плочи и др.) и съответните стандартизационни документи (БДС, ОН и др.).

Чл. 7. Всички основни и спомагателни материали трябва да отговарят на изискванията на проекта и на съответните БДС или ОН. При липса на маркировка и удостоверение за качеството (или при съмнение за качеството) и след продължително съхранение, материалите преди употреба се подлагат на контролно изпитване в лаборатория за държавни изпитвания.

Чл. 8. (1) При зимни условия довършителните работи се изпълняват само ако са взети допълнителни мерки, предписани в проекта и РПОИС.

(2) Вътрешните работи се изпълняват при постоянно действаща и безопасна

система за отопление и вентилация. Температурата в помещенията трябва да бъде най-малко плюс 10° С, относителната влажност - не повече от 70%. Температурата се измерва до външните стени на височина 0,5 m от пода. Тези условия се поддържат най-малко два дни преди започване на работите, денонощно по време на изпълнението им и след това толкова, колкото е необходимо за достигане и запазване качествата на завършените работи.

Чл. 9. При особени изисквания за външен вид (пана, цветни мазилки, облицовки, корнизи и др.) изпълнението става съгласно предварително направени образци-еталони, одобрени от проектанта, инвеститора и изпълнителя.

Част втора МАЗАЧЕСКИ РАБОТИ

Глава първа ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 10. Мазилките се изпълняват по стените и таваните от разтвори с минерално свързващо вещество според проекта и РПОИС, по видове според:

1. Броя на пластове: проста (еднопластова), обикновена (двупластова) и многопластова (от три и повече пласта);
2. физическите качества на втвърдения разтвор: обикновена, водоуплътняваща и др. Мястото на полагането им: външна, вътрешна, по тавани, по стени;

Вида на основата: върху тухлена основа, върху бетон, върху специален носещ слой (рабиц, летви, камъш и др.)

3. Вида на свързващото вещество: варова, гипсова, циментова, варогипсова, вароциментова.

4. Начина на изпълнението: гладка, пръскана, влачена, мита, благородна и др.

Мазилките се изпълняват по технологическите карти за строителните процеси, като се прилага максимално механизация и поточна организация на работите.

Чл. 11. (1) Мазилките се изпълняват поетажно отгоре надолу. При външните мазилки най-напред се изпълняват корнизите.

(2) При високите сгради се допуска при изпълнение на вътрешните мазилки, да се работи отдолу нагоре, ако са спазени изискванията на чл. 4.

Чл. 12. Дебелината на пластове на мазилката, ако не е посочена в проекта, не трябва да превишава:

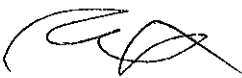
1. За многопластова мазилка
 - а) за хастара - 15 mm;
 - б) за покриващия пласт (фината) - 5 mm;
2. за еднопластова мазилка - 15 mm.

Чл. 13. Нанасянето на всеки следващ пласт от мазилката трябва да става след свързването и втвърдяването на предишния.

Чл. 14. При изпълнението на мазилките са задължителни всички изисквания относно складирането и транспортирането на материалите и използването на строителните машини, скелета, платформи, люлки, стълби и др. дадени в Правилника за безопасността на труда при строително-монтажните работи.

Глава втора ОСНОВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Чл. 15. (1) Всички материали за мазилките трябва да отговарят по вид и по цвят на предписанията на проекта, както и на изискванията на съответния стандартизационен документ.

(2) Максималното зърно на добавъчните материали трябва да съответствува на дебелината и на повърхността на мазилката, съгласно проекта.

Чл. 16. Материалите се доставят на партиди. Не се допуска при транспорт и складиране да се смесват материалите от отделните партиди.

Чл. 17. За разтворите за мазилки се използва гасена вар (варова каша) и хидратна вар (гасена вар на прах). Варта трябва да отговаря на изискванията на БДС 26 и БДС 9340. Варовата каша трябва да е отлежала най-малко 30 дни.

Чл. 18. Строителният гипс за мазилка трябва да отговаря на стандарта на СИБ 826-77.

Чл. 19. (1) За мазилки се използват портландцименти от вида 20 ПЦ и шлакопортландцименти (ШПЦ) с марка най-малко 250.

Циментите трябва да отговарят на БДС 27. Използуването на други цименти се допуска само ако е предписано от проекта.

(2) За декоративните мазилки се използват бял цимент (БДС 12100) и цветни цименти (БДС 12017).

Чл. 20. (1) Естественият пясък (речен, трошен, от хвостове и др.) трябва да отговаря на БДС 2771 или БДС 171. Преди употреба пясъкът трябва да бъде пресят.

(2) Изкуственият пясък (перлитов, карамзитов, от сгурия, пепел от ТЕЦ и др.) трябва да отговаря на съответния документ (БДС или ОН).

Чл. 21. Специалните добавъчни материали (мраморни мозаечни камъчета, слюда, цветни пясъци и др.) трябва да отговарят на съответния документ и да имат форма и цвят на зърната според предписанията на проекта.

Чл. 22. Минералните бои трябва да бъдат алкало- и светоустойчиви и да отговарят на изискванията на стандартите:

БДС 2403 - за берлинска синя;

БДС 2421 - за червена железooksидна;

БДС 3799 - за черна железooksидна;

БДС 11175 - за жълта железooksидна.

Чл. 23. Химическите добавки трябва да отговарят на общите изисквания на БДС 14069 и на съответния документ (ОН или БДС) за конкретната добавка.

Чл. 24. Водата за приготвяне на разтворите, за подготовка на основата и за поддържане на влагата трябва да отговаря на изискванията на БДС 636.

Чл. 25. Спомагателните материали (рабицова мрежа, летви, камъшитови рогозки, влакнести материали (чоп) скоби, анкери, пирони и др.), трябва да отговарят на съответния БДС (или ОН) и да бъдат чисти от масла, ръжда и др. замърсявания. При гипсовите мазилки металните части трябва да са неръждаеми или изолирани срещу корозия.

Глава трета **РАЗТВОРИ ЗА МАЗИЛКИ**

Чл. 26. Мазилките се изпълняват с разтворите, означени по вид и марка в проектната документация.

Чл. 27. Работният състав на разтворите (рецептите, които се използват на обекта) се установява с проектиране съобразно наличните материали и особеностите на обекта и се контролира от строителната лаборатория на изпълнителя. Изпитванията се провеждат по БДС 5771.

Чл. 28. Максималното зърно на пясъка не трябва да бъде повече от 5 mm за хастара и 2,5 mm за фината. При специалните и декоративни мазилки максималното зърно се предписва в проекта.

Чл. 29. (1) Разтворите за мазилки, при нанасянето им, трябва да имат консистенция (ако в проекта не е предписано друго), както следва:

- за шприца - над 12 cm;
- за основния пласт (хастара) от 7 до 9 cm (при гипсови разтвори от 8 до 10 cm);
- за покриващия слой (фината) от 10 до 12 cm.

(2) При машинно полагане на разтворите консистенцията им се определя според предписанията за съответното оборудване.

Чл. 30 (1) Разтворите за мазилки трябва да отговарят на изискванията на БДС 9340 и в момента на полагането да не са десортирани (разслоени). Не се допуска използването на изсъхнали разтвори преразбъркани на обекта с добавка на вода.

(2) Когато на обекта се прави преработка на разтвора, за добавяне на цимент, гипс или др. добавка, пребъркването става съгласно предписанията и рецептите на строителната лаборатория.

Чл. 31. Мазилките, ако е предвидено в РПОИС, могат да се изпълняват и от сухи разтворни смеси, към които на обекта се добавя само необходимото количество вода. Разбъркването става според указанията и рецептите на строителната лаборатория. Съхраняването на сухите смеси става само до сроковете и по начина, указан в БДС (или ОН).

Чл. 32. (1) Съставът на разтворите за мазилките трябва да гарантира получаването на предписаната в проекта марка. В случаите, когато в проекта и РПОИС не е дадено друго, трябва да се спазват границите, посочени в табл. 1.

Таблица 1

Състав на разтворите за мазилки (по обем)

Група	Вид на разтвора	Обемно
I	Варопясъчен (В:П)	1:2 до 1:4
	Вароперлитов (В:Пер)	1:3 до 1:5
II	Вароциментов (В:Ц:П)	1:5:18 до 5:1:18
III	Циментопясъчни (Ц:П)	1:2 до 1:3
IV	Гипсови: Гипсов (Г:Вода)	1:0,6 до 1:0,8
	Гипсопясъчен (Г:П)	1:1 до 1:4
	Варогипсов (В:Г:П)	1:0,2:3 до 1:2:9

(2) Съставът на разтворите за специални мазилки, за декоративни пана и др. се дава в проекта и РПОИС или по искане на инвеститора от лаборатория за държавни изпитвания.

Чл. 33. (1) Видът и марката на разтворите за вътрешни мазилки се предписва според експлоатационните условия на помещенията и вида на основата. Когато проектът не посочва вида на разтвора, той се избира за отделните пластове според вида на стените и таваните, съгласно таблица 2.

(2) Гипсовите разтвори не се използват в бани, кухни и др. помещения с повишена влажност.

Чл. 34. (1) Външните мазилки се изпълняват с вароциментови и циментови разтвори. Когато проектът не посочва друго, видът на разтвора се избира съгласно таблица 3. Специалните външни мазилки се изпълняват от разтвори със състав съгласно изискванията на проекта.

(2) Варови разтвори за външни мазилки се допускат само при временни сгради от IV категория.

Глава четвърта ПРОВЕРКА И ПОДГОТОВКА НА ОСНОВАТА

Чл. 35. Преди изпълнението на мазилките се прави проверка на основата и се отстраняват всички замърсявания, пукнатини, неравности и др. Мазилката не се изпълнява върху замръзнали и мокри места. Годността на основата се освидетелствува с акт за скрити работи по ПКС.

Чл. 36. Всички повърхности преди измазването се проверяват и геометрически: за отклонение от размерите, за вертикалност и хоризонталност на плоскостите и др. За осигуряване дебелината и равнинността на хастара на мазилката се монтират водещи профили от метал или дърво или се изпълняват водещи ленти (майки) от разтвор.

Чл. 37. Всички монтажни отвори, дупки, неравности и други дефекти по основата се отстраняват най-малко 1 ден преди полагането на мазилката.

Чл. 38. (1) Всички гладки и плътни (бетонни, каменни и др.) повърхности се почистват и обработват (чрез нагряване, бучардисване и др. подобни) за осигуряване на сцепление на мазилката с основата. След обработката повърхностите се измиват с вода и се шприцоват с циментопясъчен разтвор.

(2) При стени от нови и специални материали (екструдирани панели, гипсови плочи и др.) подготовката на основата се прави според предписанията на проекта, РПОИС и технологиите за изпълнението им.

Чл. 39. Дървени, метални и др. повърхности, които не могат да се измажат директно, се обработват предварително според предписанията на проекта. Обработват се и всички места, където се допират части от конструкцията, изпълнени от различни материали (дърво и тухла; камък и дърво и др. подобни).

Чл. 40. Всички фуги, разделящи частите на носещата конструкция, преминават и през мазилките. Фугите се оформят според детайлите на проекта.

Таблица 2

Разтвори за вътрешни мазилки

Вид на помещенията		Вид на основата	Вид на разтвора за отделните пластове		
			Напръскване (шприц)	I пласт (хастар)	II пласт (фина)
Помещения с нормална влажност	стени	Зидария от тухли, керамични блокове или др. силно попиващи или грапави зидарийни тела (от сгуробетон), безпясъчен бетон, клетъчни бетони и др.)	-	варов	варов
			-	варов	вароциментов
			гипсов (варогипсов)	гипсов (варогипсов)	гипсов
		Стени от гипсови плочи	(гипсов)	(гипсов)	гипсов
		Зидария от гладки и с малка поръзност (плътни) зидарийни тела	вароциментов или циментов	вароциментов или циментов	варов или вароциментов
	гипсов		гипсов	гипсов	
	циментов		циментов	циментов	
	тавани	Повърхности от тежки или леки бетони	циментов или вароциментов	вароциментов	варов или вароциментов
			гипсов ¹	гипсов ¹	гипсов ¹
		Тавани с отделен носещ слой (летви, рабиц, камъш и др.)	-	варов или вароциментов	варов или вароциментов
			-	гипсов	гипсов
Помещения с		Всички видове стени	-	вароциментов	вароциментов

постоянно повишена влажност (над 65%), перални, обществени бани, котелни и др.	стени		циментов или вароциментов		
			циментов	циментов	циментов
	тавани	Всички видове тавани	циментов или вароциментов	вароциментов или циментов	вароциментов или циментов

Забележка: ¹ Виж чл. 33, алинея (2)

Таблица 3

Разтвори за външни мазилки

Вид на мазилката	Вид на основата	Вид на разтвора за отделните пластове		
		напръскване (шприц)	I пласт (хастар)	II пласт (фина)
Външна мазилка по стени над цокъл	Зидария от тухли, керамични блокове или др. силнопопиващи или грапави зидарийни тела (от сгуробетон, безпясъчен бетон, клетъчни бетони и др.)	-	варов ¹	варов ¹
		-	вароциментов	варов или вароциментов
		вароциментов или циментов	вароциментов	вароциментов
	Зидария от гладки и с малка поръзност (плътни) зидарийни тела	циментов	циментов	циментов
Външна мазилка за цоклите и подземните части на сградата	Всички видове стени	циментов	циментов	циментов
Външна мазилка по немокрещи се хоризонтални плоскости (по балкони, козирки и др.)	Повърхности от тежък или лек бетон	вароциментов или циментов	варов ¹ или вароциментов	варов или вароциментов

Забележка: ¹ Виж чл. 34, алинея (2)

Глава пета
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МАЗИЛКИТЕ

Чл. 41. При изпълнение на мазилките, ако в РПОИС не е определено друго, се спазва следната последователност на технологичните операции:

1. почистване и подготовка на повърхностите;
2. проверка на геометричните размери, вертикалност и хоризонталност;
3. полагане на водещи профили или ленти;
4. нанасяне на шприц;
5. нанасяне на основния пласт (хастара);
6. изравняване на основния пласт;
7. нанасяне на втори слой от основния пласт (ако е нужно);
8. заглаждане на втория слой;
9. обработка на ъглите по стени и тавани;

10. нанасяне на покриващия пласт (фината);

11. заглаждане (изпердашване) на покриващия пласт;

12. оформяне около ръбовете, отвори и др. детайли;

Чл. 42. Преди измазването, след почистването, повърхностите се обезпрашават и се напръскват с пулверизирана струя вода. При нанасянето на разтвора основата трябва да е влажна без да има по нея излишна, непопита вода. Навлажняване се прави и на старите по-рано положени и изсъхнали пластове.

Чл. 43. Нанасянето на шприц става ръчно или механизирено. Разтворът се нанася равномерно по цялата повърхност, без да се заглажда.

Чл. 44. Нанасянето на хастара става механизирено (или по изключение ръчно). Нанасянето става, след като шприцът е свързал, но преди да е изсъхнал, в противен случай шприцът се навлажнява преди нанасянето на хастара. Когато шприцът е прегорял, т.е. бързо изсъхнал и се рони, той се сваля, основата се почиства и се шприцова наново.

Чл. 45. Простата мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от един пласт разтвор. Разтворът се изравнява с мастар и мистрия и след това се изпердашва.

Чл. 46. Обикновената гладка мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от два пласта (хастар и фина). Първият пласт (хастарът) се нанася равномерно и се заглажда с мастар. След свързването му се нанася вторият пласт (фината), който се заглажда и се изпердашва. фината се нанася най-малко един ден след нанасянето на хастара.

Чл. 47. Благородната мазилка ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява в три пласта. Първите два пласта имат състав съгласно таблица 3, а третият пласт има състав според проекта. Обработката на третия пласт (престъргване или очукване) се прави най-рано 5 дни след полагането му.

Чл. 48. Теранованата мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от три пласта: първите два според таблица 3, а третият според предписанията на проекта. Третият пласт може да бъде гладък, пръскан или с друга повърхност според утвърден еталон (виж чл. 9).

Чл. 49. Пръсканата мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от три пласта: първите два според таблица 3. Третият пласт се напръсква ръчно или машинно от разтвор с големината на зърната в зависимост от изискванията за външния вид на мазилката (едро пръскана, ситно пръскана и т. н.). Напръскването трябва да покрива равномерно цялата повърхност, без прекъсвания.

Чл. 50. Влачената мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от три пласта: първите два пласта според таблица 3. Третият пласт се изпълнява от разтвор с добавка на чакъл. След нанасянето и заглаждането третият пласт се изтегля с мастар във вертикално или хоризонтално направление съобразно предписаното в проекта.

Чл. 51. Гипсовата мазилка, ако няма други изисквания в проекта и РПОИС, се изпълнява от два пласта. Първият пласт се прави от гипсопясъчен или варогипсопясъчен разтвор (по таблица 1). Вторият пласт се изпълнява от чисто гипсов разтвор с дебелина до 3 mm и се заглажда. За подобряване обработваемостта и за забавяне свързването се допускат добавки, които не предизвикват петна и избивания и не повишават хигроскопичността на мазилката.

Чл. 52. Корнизи, рамки и др. профили се изтеглят със специални шаблони. При вътрешните мазилки изпълнението става от гипсо-пясъчни и гипсови разтвори, а при външните мазилки - от цименто-пясъчни разтвори с марка най-малко 100, ако в проекта не е предписано друго.

Чл. 53. (1) Всички мазилки (или отделните пластове) трябва до втвърдяването им да се пазят от удари и сътресения, от дъжд, от замръзване и от бързо изсушаване

(прегаряне). При необходимост вароциментовите мазилки се мокрят през 1-2 дни, а циментовите мазилки се мокрят всяко денонощие по 2-3 пъти в течение на една седмица и се покриват, съгласно предписанията на РПОИС.

(2) При изкуствено изсушаване на мазилките въздухът не трябва да се нагрява над 30°C и трябва да се осигури непрекъсната вентилация на помещенията.

Чл. 54. Върху положена вътрешна мазилка се разрешава изпълнението на тънка варова или варогипсова шпакловка, като се вземат мерки да се предпази мазилката и шпакловката от бързо изсушаване, напукване и подкожушване.

Глава шеста ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МАЗИЛКИ ПРИ ЗИМНИ УСЛОВИЯ

Чл. 55. Изпълнението на мазилки при зимни условия се разрешава само ако са изпълнени изискванията на чл. 8. Приготвянето, транспортирането и съхраняването на разтворите трябва да става така, че момента на полагането температурата на разтвора да бъде над плюс 10°C - при ръчно полагане и над плюс 15° C при машинно полагане.

Чл. 56. Вътрешните мазилки се изпълняват в остъклени и отопляеми помещения и при осигурена вентилация (виж чл. 8). Прилагането на химически добавки не се допуска. В момента на мазането повърхностите не трябва да са мокри или замръзнали.

Чл. 57. (1) Външните мазилки се изпълняват, когато са осигурени допълнителни мерки за зимни условия на работа и със съгласието на проектанта. Разтвори без добавки се използват само ако очакваните минимални денонощни температури през следващите 7 дни са над плюс 5°C. Разтворите с химически добавки се прилагат в случай, че минималните температури са под плюс 5°C, но не по-ниски от минус 5°C. При минимални температури под минус 5°C не се разрешава изпълнението на външни мазилки.

(2) Разтворите с химически добавки се приготвят и употребяват съгласно предписанията за съответната добавка. Добавките не трябва да предизвикват петна, избивания на соли или др. след изсъхване на мазилката.

Чл. 58. За мазилките, изпълнени при зимни условия, се полагат допълнителни грижи. Веднага след изпълнението те се предпазват от директното влияние на атмосферните валежи. При първото трайно затопляне мазилките се навлажняват периодически, а евентуалните дефекти се отстраняват.

Глава седма ПРИЕМАНЕ НА МАЗИЛКИТЕ И ДОПУСТИМИ ОТКЛОНЕНИЯ

Чл. 59. При приемането на мазилките се проверява следното:

1. мазилката, както и всеки от пластове, да бъде здраво захваната за основата или по-долния пласт (проверява се чрез прочукване на повърхностите);
2. повърхностите да бъдат равномерни, гладки, с добре оформени ръбове и ъгли, без петна от разтворими соли или други замърсявания и без следи от обработващите инструменти;
3. мазилката не трябва да има пукнатини, шупли, каверни, подутини и други видими дефекти.

Чл. 60. Специалните и декоративни мазилки по външен вид трябва да отговарят на предварително изпълнените и утвърдени образци-еталони (чл. 9).

Чл. 61. При приемане на мазилките изпълнителят представя пълна документация (протоколи, актове за скрити работи, удостоверения и др.) за доказване на качествата на материалите, марката на разтворите и за специалните изисквания,

поставени в проекта.

Чл. 62. Допустимите отклонения за отделните видове мазилки, ако не са указани в проекта, не трябва да превишават стойностите, дадени в таблица 4.

Таблица 4

Допустими отклонения от мазилки

№	Наименование на отклонението	Допустимо отклонение за мазилки		
		проста	обикновена	специални - декоративни
1	Неравности на повърхността, мерени с метрова линия	До 3 вдлъбнатини или изпъкналости до 5 mm	До 2 вдлъбнатини или изпъкналости до 2 mm	До 2 вдлъбнатини или изпъкналости до 2 mm
2	Отклонение на повърхността от вертикалата	До 15 mm за цялата височина на етаж	До 2 mm за 1 m височина, но не повече от 8 mm за цялата височина	До 1 mm за 1 m височина, но не повече от 5 mm за цялата височина
3	Отклонение на повърхността от хоризонталата	До 15 mm за цялото помещение	До 2 mm за 1 m дължина, но не повече от 8 mm за цялата дължина	До 1 mm за 1 m дължина, но не повече от 5 mm за цялата дължина
4	Отклонение на ъглите при отвори, колони и др. от вертикалата и хоризонталата	До 10 mm за целия елемент	До 2 mm за 1 m, но не повече от 5 mm за целия елемент	До 1 mm за 1 m, но не повече от 3 mm за целия елемент
5.	Отклонения при криволинейни повърхности (мерени с шаблон)	До 15 mm	До 7 mm	До 5 mm
6	Отклонения в проектната дебелина на мазилката	Не се нормира	До 3 mm	До 2 mm
7	Отклонения на ръбовете от правата линия в границата на ограничаващите повърхности	До 6 mm	До 3 mm	До 2 mm

Глава осма

ИЗМЕРВАНЕ И ПРЕСМЯТАНЕ НА МАЗИЛКИ

Чл. 63. Мазилките се измерват и пресмятат в квадратни метри измазана плоскост.

Чл. 64. Вътрешна мазилка над цокъл (ламперия, облицовка и др. подобни) се измерва от горния ръб на цокъла до тавана. Мазилката по таваните се измерва и пресмята според размерите на помещенията.

Чл. 65. Мазилката, изпълнена върху рабицова мрежа, се пресмята според действителните размери на покритите площи. Всички отвори, без разлика на големината им, се приспадат, а всички страници се прибавят.

Чл. 66. Мазилката по сводове (тавани и др.) се пресмята според стрелката на свода. При стрелка по-малка от 1/6 се пресмята по размерите на хоризонталната проекция на тавана. При по-голяма стрелка се пресмята разгънатата площ на свода.

Чл. 67. Външните мазилки се пресмятат по измерените дължини и височини на измазаните плоскости.

Чл. 68. Мазилката по греди се пресмята по разгънатата площ, като се приемат размерите на неизмазаната греда.

Чл. 69. Мазилката по касетираны тавани се пресмята според големината на полето. При полета до 1,5 m² се пресмята цялата измазана площ по тавана и гредите. Когато отделните полета имат площ над 1,5 m², таваните не се считат за касетираны.

Чл. 70. Мазилката по наклонени плоскости се пресмята по зидарските мерки на действително измазаните повърхности.

Чл. 71. Мазилката по самостоятелни колони, комини, пиластри и др. се пресмята от размерите на обиколката на напречното сечение по зидарски мерки и височината на действително измазаните плоскости.

Чл. 72. Мазилката по корнизи се пресмята, като се изхожда от развитата на неизмазания профил и най-голямата дължина на корниза.

Чл. 73. При пресмятането на мазилките се спадат:

1. вертикалната проекция на корнизите, когато е по-голяма от 15 cm;
2. всички отвори със светла, зидарска площ над 0,8 m², когато нямат измазани страници;
3. всички отвори за врати и прозорци с площ над 2 m² като, когато имат измазани страници, площта на последните се прибавя към мазилката.

Част трета ОБЛИЦОВЪЧНИ РАБОТИ

Глава първа ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 74. Облицовките се изпълняват като видимо покритие по стените и таваните от плочи, разтвори и специални металически закрепващи детайли. При дребноразмерни плочки (керамични, стъклени, от синтетични материали и др.), облицовката може да се изпълни само чрез залепване. Облицовките имат различни защитни и декоративни функции в зависимост от вида на материалите и начина на изпълнението.

Чл. 75. Облицовките се изпълняват отделно по видове според:

1. мястото на полагането им: външни, вътрешни, по стени, по тавани;
2. вид на облицовъчните материали: облицовки от естествени скални материали; облицовки от изкуствени материали (бетонни, керамични, синтетични, от дърво, стъклени и др.);
3. начина на изпълнението: залепени, окачени (монтирани на специални носещи елементи) или вездани (изпълнявани заедно със зидарията).

Чл. 76. Облицовките се изпълняват по проекта и РПОИС, като се прилага максимално механизация и поточната организация на работите.

Чл. 77. (1) Облицовките се изпълняват предимно отдолу нагоре.

(2) При външните облицовки трябва да са завършени изолациите и засипването на основите и да е изпълнен цокълът на сградата.

(3) Вътрешните и външни облицовки се изпълняват след завършване на мазилките.

Чл. 78. Облицовъчните работи се изпълняват с предписаните в проекта вид и качества на плочите, вид и марка на разтвора, вид и размери на закрепващите метални детайли и др. При едроразмерните плочи (с площ над 0,1 m²) облицовката се изпълнява по монтажен план с номерация на отделните плочи и предписания за местата и размера на фугите и детайлите за закрепване на плочите.

Чл. 79. Преди изпълнението на облицовките трябва да бъдат изпълнени всички други работи, от които може да стане зацепване или повреждане на облицованите повърхности. В изключителни случаи изпълнената вече облицовка трябва да се защити от замърсяване или повреда.

Чл. 80. (1) Повърхностите, подложени на облицоване, не трябва да имат отклонения по-големи от допустимите за съответния вид конструкция и трябва да бъдат чисти от всякакви замърсявания. Преди започване на облицовката се прави проверка, съставя се акт за скрити работи, като се отбелязва:

1. вида на основата, размера на неравностите, вертикалните и хоризонтални отклонения;

-
-
2. наличието на соли (избивания) или др. петна от боя, битум и др.;
 3. пукнатини (направление, характер, размери и др.);
 4. наличие на гладки и непригодни за облицоване плоскости;
 5. влажни или мокри петна и участъци;
 6. омаслени площи;
 7. замръзнали или повредени от мраз участъци;
 8. наличие на гипсови части или мазилки по основата.

(2) Ако основата не отговаря на изискванията в проекта, възражението се прави писмено, съгласно ПКС.

Чл. 81. (1) Облицовките се изпълняват при спазване на всички изисквания на Правилник по безопасността на труда при строително-монтажните работи, отпечатан в отделна книга, 1982 г.

(2) На всяко скеле и работна площадка трябва да има трайни означения и надписи за допустимите натоварвания и схеми за разположение на товарите.

Глава втора **МАТЕРИАЛИ**

Чл. 82. Облицовъчните плочи от естествен камък трябва да отговарят на изискванията на ОН 33 68040-81.

Чл. 83. Керамичните облицовъчни материали трябва да отговарят на следните стандарти:

1. фаянсови плочи БДС 9;
2. плочки за вътрешни облицовки БДС 13567;
3. плочки за външни облицовки БДС 8636;
4. плочки теракот и в каменинови БДС 217.

Чл. 84. Стъклените облицовъчни плочки трябва да отговарят на ОН 05 68823-77.

Чл. 85. Закрепващите детайли (скоби, анкери и др.) трябва да отговарят по материал и размери на проекта. Ако не е предписано друго в проекта, те се изпълняват от неръждаем метал или са горещо поцинковани.

Чл. 86. (1) Видът и марката на разтвора се избират и означават съгласно БДС 9340 според вида на плочите, мястото на полагане и качествата на основата.

(2) При вътрешни облицовки от каменни плочи и бетонна или тухлена основа се използват циментови разтвори с марка 100, а при керамични плочки - циментоварови разтвори с марка най-малко 50. При основа от гипсови плочи се използват залепващи състави (лепила). За залепване на стъклени плочки се използват циментово-варови разтвори с марка най-малко 75 или залепващи състави (лепила)

(3) При външните облицовки от естествени каменни плочи, бетонни плочи, керамични и стъклени плочки се използват циментови разтвори с марка най-малко 100. Керамичните и стъклени плочки могат да се залепват с лепила само ако е доказана годността им за външни облицовки.

(4) За закрепване на анкери, скоби и др. метални детайли се използват разтвори от специални портландцименти, (бързосвързващи и високоякостни) с марка най-малко 150.

Глава трета **ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВЪТРЕШНИ ОБЛИЦОВКИ**

Раздел I **ОБЛИЦОВКИ ОТ КЕРАМИЧНИ ПЛОЧКИ**

 Чл. 87. Преди започване на облицовките се извършва сортиране на плочките по размер и по цвят, като повредените и с външни дефекти плочки се отстраняват.

Чл. 88. Ако проектът не предписва друго за залепване на плочките, се използват пластични вароциментови разтвори с консистенция от 5 до 8 cm, а при фаянсовите плочки - от 7 до 9 cm; дебелината на залепващия разтвор трябва да бъде до 15 mm.

Чл. 89. Преди залепването на плочките се почиства основата. Тухлените стени се напръскват с вода. Каменните и бетонни стени се почистват и напръскват с вода и се „шприцоват“ с циментопясъчен разтвор. Гладките и плътни плоскости предварително се нагряват механически.

Чл. 90. (1) Преди залепването керамичните плочки се потапят за кратко време във вода, след което се нареждат изправени. При плочки с водопопиваемост над 10% водонапиването трае до 5-6 мин., при водопопиваемост под 10% - до 3-4 мин. Камениновите плочки не се потапят във вода, а тилната им страна се почиства с мокра четка или тъкан.

(2) При използване на лепила плочките не се мокрят, а се обработват според описанията за съответното лепило, като основата се подравнява с вароциментов разтвор, ако в проекта не е предписано друго.

Чл. 91. Между плочките се оставят фуги с ширина не по-малко от 2 mm, ако в проекта не е предписано друго. За спазването на ширината на фугите се използват специални шаблони или метални скоби.

Чл. 92. Фугите между плочките се запълват няколко дни след залепването с циментопясъчен разтвор, приготвен и оцветен според предписанието на проекта. Преди запълването фугите се почистват и напръскват с вода.

Раздел II

ОБЛИЦОВКИ ОТ ДРЕБНОРАЗМЕРНИ (МОЗАЕЧНИ) ПЛОЧКИ

Чл. 93. Дребноразмерните плочки се залепват, както са доставени (налепени на хартия или специална тъкан) като предварително се прави сортиране и проверка на платната (за цвят, за паднали плочки и др. дефекти).

Чл. 94. Дребноразмерните плочки се залепват със ситнозърнест циментопясъчен разтвор (пясъкът е пресят през сито 1,5 mm) или с лепила.

Чл. 95. Преди залепването се прави почистване и подготовка на основата (виж чл. 90). След това основата се подравнява с циментов или вароциментов разтвор, с марка най-малко 75, ако в проекта не е предписано друго. Подравняването става на пластове с дебелина 15 - 20 mm; нанасят се най-много два пласта. При необходимост от по-дебела изравнителна мазилка тя се армира и анкерира в основата. Изравнителната мазилка се изпердашва, без да се гланцира, ако не се изисква друго в проекта, технологичните карти или писаните технологии за този вид работи.

Чл. 96. Залепващият слой (разтвор или лепило) се нанася на малка площ (до 0,5 - 0,6 m²) в тънък слой - до 2 - 4 mm. При циментов или вароциментов разтвор изравнителната мазилка и плочките се напръскват с вода. При използването на лепила се спазват съответните указания (за допустимата влажност на основата, за грундиране на основата и плочките и др.) на завода-производител.

Чл. 97. Отстраняването на хартията (или тъканта) става 1-2 дни след залепването. Хартията се намокря, отлепва се и веднага се поправят евентуално допуснати дефекти (криво залепени или счупени плочки и др.), след което се прави запълване на фугите.

Раздел III

ОБЛИЦОВКИ ОТ ЕСТЕСТВЕНИ КАМЕННИ ПЛОЧИ

Чл. 98. На обекта каменните плочи трябва да са проверени и подредени по цвят и типоразмери. Тилната страна на плочите трябва да бъде почистена и измита.

Чл. 99. Каменните плочи зависимост от дебелината им се залепват или се закрепват към основата, като пространството между плочите и основата се запълва или се оставя вентилируемо, съгласно проекта.

Чл. 100. Плочите и при закрепването към основата се монтират с фуги с размери и обработка, съгласно проекта.

Чл. 101. При запълването на пространството между плочите и основата с разтвор, плочите не трябва да се разместват. Ако не е предписано друго, запълването се извършва на височина до 2 m от нивото на пода.

Чл. 102. Завършената облицовка се почиства, измива се и се подсушава със суха тъкан.

Раздел IV

ДОПУСТИМИ ОТКЛОНЕНИЯ ЗА ВЪТРЕШНИТЕ ОБЛИЦОВКИ

Чл. 103. Повърхностите на готовата облицовка не трябва да имат отклонения в геометрическите размери над допустимите в таблица 5. Допустимото отклонение за ширината на фугите между плочите е $\pm 0,5$ mm.

Таблица 5

Допустими отклонения при вътрешни облицовки (mm)

№	Наименование на отклонението	Допустимо отклонение при плочи от:		
		Естествени каменни материали		Керамични, стъклени, метални, от синтетични материали и др.
		огледални (полирани)	шлифовани (бучардисани)	
1	Отклонение на повърхността от вертикалата за 1 m	2	3	2
2	Отклонение на повърхността от вертикалата за цялата височина на етаж	4	5	5
3	Отклонение на фугите от вертикалата и хоризонталата за 1 лин. метър, до	1,5	3	2
4	Отклонение на фугите, ъглите и ръбовете от вертикала и хоризонтала, за цялата височина на етаж или за цялата дължина на реда	3	5	5
5	Несъвпадение на плоскостите на две съседни плочи	1	1,5	1
6	Неравности (изкривявания) на повърхността, измерени с двуметрова линия	2	2	2

Глава четвърта

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВЪНШНИ ОБЛИЦОВКИ

Раздел I

ОБЛИЦОВКИ ОТ ЗАЛЕПЕНИ СРЕДНО И ДРЕБНОРАЗМЕРНИ ИЗКУСТВЕНИ

ПЛОЧКИ (КЕРАМИЧНИ, СЪТЪКЛЕНИ И ДР.)

Чл. 104. Подготовката на плочките и основата и изпълнението на облицовките става съгласно предписанията на чл. 87 - 97 и следващите допълнения.

Чл. 105. Преди започване на облицовката стените се проверяват за вертикалните и хоризонтални отклонения и се прави разчертаване на разширителните фуги и определяне на полетата, предписани в проекта. Температурните фуги на конструкцията трябва да преминават и през облицовката.

Чл. 106. Преди започване на облицовката се прави пробен участък (еталон) с площ най-малко 0,5 m², който се одобрява и приема от инвеститора, проектанта и строителя.

Чл. 107. Изпълнената облицовка се защитава от бързо изсъхване и директно нагряване, от удари и сътресения.

Чл. 108. Разширителните фуги се изпълняват точно на местата и с размерите, предписани в проекта. Запълването им става само с разтвора или уплътнителния кит, предписан в проекта.

Чл. 109. Външните облицовки се изпълняват с увеличена ширина на фугите. Ако в проекта не е предписано друго, фугите трябва да бъдат:

- при плочки с най-голям размер 40 mm - от 3 до 4 mm;
- при плочки с най-голям размер от 50 до 100 mm - от 4 до 8 mm;
- при плочки с най-голям размер над 150 mm - над 10 mm.

Чл. 110. Фугите се обработват така, че да бъде изключено проникване на вода зад облицовката.

Раздел II

ОБЛИЦОВКИ ОТ ПЛОЧКИ ОТ БЕТОН ИЛИ ОТ ЕСТЕСТВЕН КАМЪК

Чл. 111. (1) Облицовките от бетонни или каменни плочи се изпълняват по монтажен план, даден в проекта.

(2) Тилната страна на плочите трябва да бъде почистена и измита.

Чл. 112. (1) Всяка плоча се закрепва към основата най-малко на 4 места с метални неръждаеми скоби, според детайла на проекта и РПОИС. Пространството зад плочите се запълва или остава вентилируемо. Фугите се обработват съгласно проекта и РПОИС.

(2) Не се допуска залепване на плочите към основата с лепила.

Чл. 113. Ширината на фугите и допустимите отклонения, ако не е предписано друго в проекта, се избират както следва:

1. 3 ± 1 mm за плочи с полирана, шлифувана, бучардисана и набраздена повърхност;
2. 10 ± 2 mm за плочи (блокове) с грубообработена повърхност.

Чл. 114. При полираните плочи фугите се обработват със съответно оцветен разтвор или кит, съгласно предписанието на проекта и РПОИС. При останалите плочи фугирането става с дребнозърнест циментов разтвор М 100, ако в проекта не е предписано друго.

Чл. 115. За облицовки от каменни или бетонни плочи, които се изпълняват без заливка, зад плочите трябва да има конструкция, анкеризирана в основата, за окачването им. Монтирането на плочите и окачващите детайли, оразмерени да поемат всички натоварвания, и обработката на фугите става по предписание на проекта.

Раздел III

ВЗИДАНИ ОБЛИЦОВКИ

Чл. 116. Визиданата облицовка се изпълнява едновременно със зидането на външните стени по предписания на проекта и РПОИС.

Чл. 117. Плочите по дължината на цял ред се закрепват временно в проектното си положение. След това се изпълнява зидарията, в която се вграждат металните неръждаеми детайли, захващащи плочите. Пространството между тухлите и облицовката се запълва с разтвор, съгласно проекта и РПОИС.

Чл. 118. Когато височината на стената е над 10 метра, хоризонталните fugи на облицовката не се запълват с разтвор, докато натоварването на стената не достигне най-малко 85% от проектното. В този случай плочите се подпират и се вземат мерки против отчупване на ръбовете, съгласно проекта и РПОИС.

Раздел IV ДОПУСКИ ПРИ ВЪНШНИТЕ ОБЛИЦОВКИ

Чл. 119. Повърхностите на готовата облицовка не трябва да имат отклонения, превишаващи дадените в таблица 6.

Таблица 6

Допустими отклонения при външни облицовки (в mm)

№	Наименование на отклонението	Допустимо отклонение при плочи от:		
		Естествени каменни материали		Керамични, стъклени и др.
		огледални (полирани)	шлифовани, бучардисани, набраздени	
1	Отклонение на повърхността от вертикалата за 1 m	2	3	2
2	Отклонение на повърхността от вертикалата за цялата височина на етажа	4	5	5
3	Отклонение на fugите от вертикалата и хоризонталата за 1 лин. метър	1,5	3	2
4	Отклонение на fugите, ъглите и ръбовете от вертикала и хоризонтала, за цялата височина на етажа или за цялата дължина на реда	3	5	4
5	Несъвпадение на плоскостите на две съседни плочи	1	1,5	1
6	Неравности (изкривявания) на повърхността, измерени с двуметрова линия	2	4	3

Глава пета ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛИЦОВКИ ПРИ ЗИМНИ УСЛОВИЯ

Чл. 120. Вътрешни облицовки при зимни условия се изпълняват само ако са взети допълнителни мерки и са осигурени с проекта и РПОИС условията, предписани в чл. 8. Температурата на разтворите трябва да бъде над плюс 15° С, а всички други материали трябва да са темперирани до температурата на помещението. Основата трябва да не е замръзнала и да има влажност до 8%.

Чл. 121. Външните облицовки не се изпълняват при температури на въздуха под плюс 10°С и при очаквани минимални температури под плюс 5°С. Външните

облицовки могат да се изпълняват, ако с проекта и РПОИС се осигури температурно-влажностният режим, който се поддържа денонощно най-малко 14 дни след завършване на облицовката.

Чл. 122. Облицовките, изпълнени при зимни условия, се защитават от атмосферните валежи и от залежаване и заскрежаване. При настъпване на трайно затопляне облицовката се проверява, про- чуква се, за да се установи дали няма отлепени плочи и се отстраняват евентуално появилите се дефекти.

Глава шеста **ПРИЕМАНЕ НА ОБЛИЦОВКИТЕ**

Чл. 123. Облицовките се приемат след завършването им, включително монтирането на всички вградени пана, барелефи и др. елементи, в цялата сграда или на независими един от друг участъци (фасади, етажи, стълбища и др.).

Чл. 124. При приемане на облицовката се изисква следното:

1. геометричните размери на отделните полета да отговарят на дадените в проекта;
2. материалите, използвани за облицовките, да отговарят на изискванията на проекта и съответните БДС или ОН;
3. повърхностите, облицовани с изкуствени плочи, да имат еднакъв цвят, а при естествените каменни плочи да има постепенен преход в нюансите на отделните плоскости, съгласно еталона (чл. 107);
4. хоризонталните и вертикални фуги да са еднотипни, еднакви по размер и (или) да отговарят на проекта. Разширителните фуги между полетата, както и температурните фуги на конструкцията да са изпълнени според детайла на проекта и РПОИС;
5. облицованите повърхности да нямат пукнатини, петна, следи от разтвор, избивания от водоразтворими или други соли и др. дефекти.

Чл. 125. При залепените облицовки се прави проверка на сцеплението с основата чрез прочукване. Не се допускат незалепени участъци или плочи. Констатираните такива се отстраняват и се изпълняват и приемат отново.

Чл. 126. При приемане на облицовката се изисква пълна документация (лабораторни протоколи, удостоверения за материалите, актове и др.) за доказване качествата на основата, на използвани- те материали, марката на разтворите и други.

Глава седма **ИЗМЕРВАНЕ И ПРЕСМЯТАНЕ НА ОБЛИЦОВКИТЕ**

Чл. 127. Облицовките се измерват и пресмятат на квадратен метър, като се изхожда от външните размери на облицованата повърхност.

Чл. 128. Стените се измерват изцяло, ако отворите по тях имат площ под $0,5 \text{ m}^2$. Издадените части от облицовката с дължина над 6 cm и ширина над 6 cm се измерват отделно по най-голямата дължина, като тяхната проекция се спада от стената. Страниците на отвори по-широки от 6 cm се пресмятат на квадратен метър, а по-тесни от 6 cm се измерват на линеен метър.

Чл. 129. Профилираните детайли (корнизи, рамки около врати и прозорци, подпрозоречни корнизи и др.), независимо от дебелината и ширината, се измерват в кв. метър, на линеен метър или на брой, в зависимост от типа на детайлите.

Чл. 130. Отвори и необлицовани части или части, покрити с други материали, с големина над $0,5 \text{ m}^2$, се приспадат от площта на облицовката.

Чл. 131. Отделни малки елементи по облицовката с площ до 2 квадратни дециметъра (закачалки, сапунарници и др.) се пресмятат на брой, без да се приспадат от площта на облицовката.

Част четвърта БОЯДЖИЙСКИ РАБОТИ

Глава първа ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 132. Бояджийските и декоративни работи се изпълняват по проекта и РПОИС.

Чл. 133. Видът и цвета на боята (декоративното покритие) за различните основи се определя от проектната документация, съобразно условията на експлоатация.

Чл. 134. Влажността на различните основи, при нанасяне на бояджийските състави, трябва да отговаря на предвидените в проекта и РПОИС.

Чл. 135. За изпълнение на бояджийските работи се използват машини, съоръжения и приспособления, съгласно РПОИС.

Глава втора МАТЕРИАЛИ

Чл. 136. Материалите и полуфабрикатите за бояджийските работи и тяхното съхраняване трябва да отговарят на действащите стандарти и отраслови нормали.

Чл. 137. При съмнение в качеството (неясно означение, липса на свидетелство, продълго съхраняване и др.) материалите се подлагат на контролни лабораторни изпитвания в лаборатория за държавни изпитвания.

Глава трета ПОДГОТОВКА НА ПОВЪРХНОСТИТЕ ЗА БОЯДИСВАНЕ

Чл. 138. Преди боядисването се прави подготовка на основата, почистване от прах и замърсявания, изкърпване, шпакловане, грундиране и др., съгласно изискванията на проекта и РПОИС.

Глава четвърта ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БОЯДЖИЙСКИТЕ РАБОТИ

Чл. 139. Полагането на различните видове бои и защитнодекоративни състави трябва да съответствува на проекта и РПОИС.

Чл. 140. Боите се нанасят на тънки пластове, като се изчаква изсъхването на предишния пласт.

Чл. 141. Не се допуска боядисване на фасадите при следните атмосферни условия:

1. в сухо и горещо време при температура на въздуха над 30°C при пряко огряване от слънчеви лъчи;
2. по време на валежи (дъжд и сняг) и след тях, преди достигане на допустимата влага на стените;
3. при силен вятър (над 5 m в секунда);
4. при температура под плюс 5°C с водоразтворими бои и покрития и под 0°C със състави, съдържащи органични разтворители.

Чл. 142. Не се допуска боядисване на външни метални повърхности при наличието на кондензат върху тях и при относителна влажност на въздуха над 80%.

Глава пета ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БОЯДЖИЙСКИТЕ РАБОТИ ПРИ ЗИМНИ УСЛОВИЯ

Чл. 143. При зимни условия вътрешните бояджийски работи се извършват при

затворени и отоплени помещения при спазване на изискванията, дадени в чл. 8, предписанията на проекта и РПОИС.

Чл. 144. Полагането на бояджийските разтвори се извършва при температура на най-студената външна стена най-малко плюс 8°C, измерена на разстояние 0,5 m от пода, ако не е предписано друго в проекта и РПОИС.

Чл. 145. Ако липсват указания в проекта и РПОИС, водните бояджийски състави се нанасят при температура плюс 8°C, а останалите блажни и други бояджийски състави - при температура над плюс 10°C.

Чл. 146. След полагане на водните бояджийски разтвори в помещенията се поддържа постоянна температура до изсъхване на боята.

Чл. 147. При температура под плюс 15°C преди нанасянето на следващия пласт разтвор се изчаква най-малко 24 часа.

Чл. 148. Бояджийски работи с варови разтвори могат да се извършват на открито, ако температурата на въздуха в продължение на едно денонощие не спада под плюс 5°C.

Чл. 149. Не се допуска подсушаване на боядисани повърхности с блажни бои с топъл въздух от вентилационни тръби, открити котлони и мангали.

Чл. 150. Не се допуска боядисване на фасади през зимата при условията, посочени в чл. 141, т. т. 2, 3, 4.

Глава шеста **ПРИЕМАНЕ НА БОЯДЖИЙСКИТЕ РАБОТИ**

Чл. 151. При приемане на бояджийските работи се проверява съответствието им с проекта и образците еталони (виж чл. 9).

Чл. 152. (1) Приемането на бояджийските работи се извършва след окончателното изсъхване на постните бои и след образуване на твърда корица върху повърхностите, боядисани с блажни и полимерни бои и лакове.

(2) Приемането на боядисаните дървени подове (дюшемета) се извършва не по-рано от 10 дни след нанасяне на последния пласт боя или лак.

Чл. 153. Бояджийските работи при приемането трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Повърхностите, боядисани с постни (водни) бояджийски състави, трябва да бъдат с еднакъв цвят, с равномерно наслояване и еднаква обработка. Не се допускат петна, ленти, напластявания, протичане, бразди, мехури, олющвания, влакнести пукнатини, пропуски, следи от четка, изстъргвания и видими поправки, различни от общия фон;

2. Повърхностите, боядисани с блажни състави, трябва да имат еднакъв вид на повърхността (гланцова или матова). Не се допуска долният пласт да прозира, а също наличието на петна, олющвания, набръчквания, протичане, пропуски, видими зърна от боя, неравности, предизвикани от лошо шлифоване, следи от четка;

3. По боядисаните повърхности не се допускат изкривявания на ограничителните линии и зацапване и разливане при съседни, различно оцветени полета, надвишаващи 3 mm;

4. Бордюрите и фризове трябва да имат еднаква ширина по цялото си протежение и да нямат видими фуги;

5. Браздите, пръските и петната по релефно обработените повърхности трябва да бъдат разположени равномерно, според изискванията на проекта;

6. фладерно боядисаните повърхности трябва да имат структура, която да отговаря на имитирания вид дърво или мрамор, съгласно проекта;

7. Декорираните повърхности с валяци, шаблони и др. трябва да имат еднороден рисунък. Не се допуска наличието на пропуски, петна, пресичане на линии. Допуска

се застъпване при съединяване на ивиците (при обработка с валеж и др.) до 0,5 cm.

Глава седма
ИЗМЕРВАНЕ И ПРЕСМЯТАНЕ НА БОЯДЖИЙСКИТЕ РАБОТИ

Чл. 154. Измерването на работите, изпълнени с постни (водни) бояджийски състави по стени и тавани, се извършва в квадратни метри по зидарски мерки, както следва:

1. При равни тавани към измерената повърхност се прибавят и страниците на гредите (ако има такива). Отворите до 2 m² единична големина не се спадат и страниците им (ако има такива) не се мерят. По-големи отвори от 2 m² се спадат, а боядисаните им страници се прибавят към общата боядисана повърхност;
2. Наклонените тавани, долната страна на стълбищата и таваните на мансардни помещения се мерят по наклона;
3. При профилирани стени и тавани с изпъкнали или вдлъбнати части до 15 cm, площта се мери по проекцията (без разгъване), а при релефи над 15 cm повърхността им се развива, като страниците се прибавят към общата квадратура, а проекцията им се спада от площта на стените, таваните или гредите;
4. При декорация на стените с ограничителна линия повече от 20 cm под тавана, височината на декорираната част се взема до ограничителната линия, а при по-малко от 20 cm се взема до тавана;
5. Повърхностите на сводове с височина на стрелката по-малка от 1/6 от отвора се мерят по хоризонталната им проекция, а при по-голяма стрелка се развиват;
6. При стени височините се мерят от горния ръб на перваза или цокъла до тавана. Отворите до 2 m² светла единична големина не се спадат. По-големите отвори от 2 m² се спадат и ако имат боядисани страници, площта им се прибавя към площта на стената.

Чл. 155. Бояджийските работи по мазилки, изпълнени с блажни състави, се измерват в m² по действително боядисаната площ. Всички отвори се спадат, а страниците, ако се боядисани, се мерят и прибавят към общата площ. Корнизите, издадени повече от 15 cm, се мерят отделно по тяхната развита обиколка.

Чл. 156. (1) По дървени повърхности и столарски работи, бояджийските работи, изпълнявани с блажни състави, се мерят в m² действителна боядисана площ. Профили, които се подават над 6 cm, се измерват по развита повърхност.

(2) При двойните или слепени прозорци на каси или щокове с или без допълнителни каси и первази се измерва два пъти разстоянието вътрешно между касите, като се прибавя боядисаната площ на неподвижните части на касите, первазите и др. подобни, когато развитата им ширина е над 6 cm.

(3) При единични прозорци на каси или щокове с или без допълнителни каси - един път вътрешно между касите, като се прибавя боядисаната площ на неподвижната част на касите в шоковете, первазите и др. подобни, когато развитата им ширина е над 6 cm.

(4) При вътрешните плътни, остъклени и летящи врати на шокове или каси, с или без первази - два пъти вътрешно между касите (респективно щоковете, когато няма каси), като се прибавя боядисаната площ на неподвижната част на касите или щоковете, первазите и др. подобни, когато развитата им ширина е над 6 cm.

(5) При външните двойни или слепени балконски врати на каси или щокове с или без допълнителни каси и первази, четири пъти вътрешно между касите, като се прибавя и боядисаната площ на неподвижните части на касите, первазите и др. подобни. При балконски врати с повече от 1/2 стъклена площ се взема 3 пъти разстоянието вътрешно между касите.

(6) При витрини без или с шпросите се мери действителната боядисана развита площ.

(7) При дървени подове (дюшемета) се измерва действително боядисаната площ, като се прибавят всички прагове и первази.

(8) При дървени и стоманени парпети, решетки и др. подобни, боядисани от всички страни, когато разстоянието между напречниците е по-голямо от 10 cm, се измерва един път площта на парпета, респективно решетката. При по-гъсти решетки, мрежи с орнаменти, пълнежи на парпети и др. се взема два пъти площта на същите.

(9) Плътните дървени капаци на прозорци се мерят два пъти между касите, като се прибавя боядисаната площ на касите над 5 cm (ако същите не са мерени към прозореца). На капаци с жалузи се измерва действително боядисаната площ, като се развива площта на жалузите.

Чл. 157. Бояджийските работи, изпълнявани с блажни състави, по различни строително-железарски работи се измерват по следните начини:

1. При плътни и остъклени единични стоманени врати се измерва два пъти разстоянието между рамките, като се прибавя и площта на боядисаните рамки.

2. При единични стоманени прозорци се измерва един път отворът на прозореца между мазилката, а при двойните се измерва два пъти, без да се прибавят отделно измазаните рамки или майки.

3. Боядисаните стоманени тръби се мерят в m^2 при действителна развита площ. Радиаторите се мерят също в m^2 развита (нагревна) площ.

4. Водосточните тръби и олуци се мерят в m^2 по развита действително боядисана площ. Боядисването на стоманени куки на олуците, гривните на водосточните тръби и др. подобни се включва в площта на олуците - респективно тръбите, ако се боядисват в същия цвят.

5. Стоманените конструкции, бойлерите, резервоарите за вода, умивалниците и др. подобни се мерят в m^2 действително боядисана площ, като се посочват предварително основните им размери. Боядисаните повърхности на елементи и конструкции, при които става трудно определянето на видимите части, се смятат на парче по предварително дадени размери или на тегло.

6. Ъгловата стомана за предпазване на стени, стоманени рамки на големи стъклени витрини и др. подобни се мерят на квадратни метри развита площ.

Част пета ТАПЕТНИ РАБОТИ

Глава първа ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 158. Тапетните работи за различните сгради се изпълняват в съответствие с проекта и РПОИС.

Чл. 159. Преди полагането на тапетите трябва да бъдат завършени мазаческите, облицовъчните и бояджийски работи.

Чл. 160. Допустимата влажност на основата, върху която ще се полагат тапетите, трябва да отговаря на изискванията на проекта и РПОИС.

Глава втора МАТЕРИАЛИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Чл. 161. Различните видове тапети и тапетообразни материали („Деколин“, „Ивелин“, „Велтър“ и др. подобни) и лепилата за залепването им трябва да отговарят на изискванията на действащите стандарти нормали и на технологията за полагането им.

Чл. 162. Видът, качеството и цвета на тапетите и подобните на тях материали да

отговарят на предвидените в проекта и трябва да съответствуват на утвърдените еталонни образци (виж чл. 9).

Чл. 163. Лепилата на различните видове тапети се избират и използват съгласно указанията на завода-производител и на технологическата документация.

Чл. 164. Нормокомплектът от съоръжения и приспособления, инструменти и измерителни средства за изпълнение на тапетните работи се дава в РПОИС.

Глава трета ПОДГОТОВКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Чл. 165. Преди облепването с тапети се прави подготовка на основата - почистване от прах и замърсявания, изкърпване, шпакловане и грундиране с разтвор от лепило или други грундове, съгласно изискванията на проекта и РПОИС. Годността на основата се регламентира с акт за скрити работи по ПКС.

Чл. 166. Тапетите трябва да се темперират в помещенията при плюс 15° С в продължение най-малко на 24 часа, ако не е предписано друго в проекта, РПОИС и технологията за полагане на тапетите.

Глава четвърта ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ТАПЕТНИТЕ РАБОТИ

Чл. 167. Полагането на тапетите се извършва при температура на въздуха в помещението от плюс 15°С до плюс 30°С и относителна влажност 65 ± 10 %, ако няма други изисквания в съответните технологии за полагане на тапетите.

Чл. 168. Полагането на тапетите трябва да става, съгласно технологическата документация за съответния вид тапети.

Изпълнение при зимни условия

Чл. 169. При зимни условия тапетните работи се извършват само в затворени, остъклени и отоплени помещения, при температура не по-ниска от плюс 15° С и влажност на въздуха 65 ± 5 %, ако няма други изисквания в РПОИС.

Глава пета ПРИЕМАНЕ НА ТАПЕТНИТЕ РАБОТИ

Чл. 170. Тапетните работи се приемат след окончателното им изсъхване.

Чл. 171. Готовите тапетни работи трябва да отговарят на следните изисквания:

1. По повърхностите на залепените тапети да няма мехури и петна; да бъдат гладки и без набръчквания, отлепвания, долепени парчета и др. видими дефекти;
2. Тапетите да имат еднакъв цвят и оттенък и да не променят цвета си след залепването;
3. Съвпаденията на орнаментите при съединенията да бъдат с разлика до 0,5 mm;
4. Местата, където са съединени тапетите, не трябва да се забелязват от разстояние 3 m.

Глава шеста ИЗМЕРВАНЕ И ПРЕСМЯТАНЕ НА ТАПЕТНИТЕ РАБОТИ

Чл. 172. (1) Измерването на тапетните работи става на квадратен метър, без да се включат застъпванията или съединяването на листовите. Отвори, които са по-големи от 1 m² и нямат страници, се спадат. Отворите с тапицирани страници и единична

големина до 4 m² не се спадат, но страниците им не се мерят. Отворите, по-големи от 4 m², се спадат по тяхната светла мярка, а страниците им се прибавят.

(2) Тапицировката на корнизи, фризове и бордюри се заплаща отделно на квадратен метър, като техните плоскости се изключват от общата квадратура на тапетите.

Чл. 173. Дървените летви за ограждане на тапетите около отделни плоскости и полета се мерят на линеен метър.

Чл. 174. Отстраняването на съществуващи тапети, изтъркване на стари варови или туткални бои и други се измерват отделно на квадратен метър.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Правилникът е съгласуван с всички заинтересовани ведомства и влиза в сила от 01.01.1985 г.

§ 2. Правилникът отменя:

1. Раздел 12 „Довършителни работи“ от Правилника за извършване и приемане на строителните и монтажни работи (ПИПСМР), утвърден на 26.10.1967 година от МС, отпечатан в кн. 7 - 8 на БСА от 1968 година и в сборника от 1977 година;
2. „Бояджийски и тапетни работи“ от раздел 14, чл. 64 до чл. 152 включително, „Столарски, стъкларски, бояджийски и тапетни работи“, утвърден на 17.02.1968 година от МС, отпечатан в кн. 3 - 4 на БСА от 1968 година и в сборника от 1977 година; изменение и допълнение - кн. 6 на БСА от 1978 година;
3. Указания за изпълнение на външни мазилки в многоетажни сгради по Черноморското крайбрежие, отпечатани в кн. 10 на БСА от 1969 година;
4. Указания за проектиране, приготвяне и изпитване на варови разтвори за мазане с машините „Турбозол В-30“, отпечатани в кн. 10 на БСА от 1969 година;
5. Указания за изпълнение на външни облицовки от керамични плочки, отпечатани в кн. 7 - 8 на БСА от 1970 година;
6. Указания за полагане на полимерни защитно-декоративни покрития на строителни елементи и изделия, отпечатани в кн. 9 на БСА от 1968 година.
7. Указания за механизизирано полагане на защитно-декоративни покрития, отпечатани в кн. 9 - 10 на БСА от 1972 година;
8. Указания за изпълнение на сухи гипсови мазилки, отпечатани в кн. 1 на БСА от 1973 година, допълнени в кн. 9 - 10 на БСА от 1975 г.;
9. Указания за употреба на пепелта от филтрите на ТЕЦ в цимента, бетона и строителните разтвори, отпечатани в кн. 3 - 4 на БСА от 1975 година;
10. Временна инструкция за машинно полагане на мазилки, отпечатана в кн. 9 - 10 на БСА от 1976 година;
11. Указания за полагане на защитно-декоративни покрития върху изделия от клетъчен бетон, отпечатани в кн. 3 - 4 на БСА от 1968 година;
12. Указания за производство на бутадиенстиролови и поливинилацетатни защитно-декоративни покрития за строителните елементи и изделия, отпечатани в кн. 7 - 8 на БСА от 1970 година;
13. Инструкция за изпълнение на керамични облицовки, отпечатана в кн. 9 - 10 на БСА от 1972 година;
14. Указания за направа на външни и вътрешни облицовки от каменинови, теракотни и стъклокерамични плочки с тънък лепилен слой, отпечатани в кн. 6 на БСА от 1977 г.; изм. и доп. кн. 2 на БСА от 1978 г.;
15. Указания за боядисване на фасади с латексови бутадиен стиролови бои, отпечатани в кн. 1 - 2 на БСА от 1976 година;
16. Указания за полагане на полимерни защитно-декоративни покрития, отпечатани в кн. 10 на БСА от 1979 година; изменения и допълнение - кн. 2 на БСА от 1981 година;

17. Указания за полагане на силикатни декоративни покрития, отпечатани в кн. 12 на БСА от 1980 година;

18. Указания за полагане на облицовки от поливинилхлорид (ПВХ) в помещения с повишена влажност, отпечатани в кн. 10 на БСА от 1982 година, допълнително - кн. 10 на БСА от 1983 г.;

§ 3. Тълкувания по приложението на Правилника дава Министерството на строителството и селищното устройство.

Приложение 1

СПИСЪК

на действащите нормативни документи, свързани с „Правилник за изпълнение и приемане на мазилки, облицовки, бояджийски и тапетни работи“

1. БДС 9-79 Плочи фаянсови облицовъчни;
2. БДС 26-79 Вар строителна;
3. БДС 27-74 Портландцимент. Класификация. Технически изисквания;
4. БДС 171-77 Пясък за обикновен бетон. Технически изисквания;
5. БДС 217-77 Плочки керамични за подови настилки;
6. БДС 608-81 Безир ленен;
7. СТ СИВ 826-77 Гипсове свързващи;
8. БДС 1754-81 Лакове маслено-смолни „Бернщайн“, КФ-21 и КФ-22;
9. БДС 1993-75 Лак маслено-смолен. Шлайфлак, КФ-23 и КФ-24;
10. БДС 2040-81 Лак асфалтов БТ-12;
11. БДС 2271-77 Пясък за строителни разтвори;
12. БДС 2403-78 Пигменти неорганични. Берлинска синя; 13. БДС 2421-78 Пигменти неорганични. Червена железooksидна;
14. БДС 2562-81 Бои блажни ПФ-21 и ПФ-22;
15. БДС 2701-81 Кит маслен за черни метали МН-001;
16. БДС 2754-77 Китове нитроцелулозни НЦ-001 и НЦ-002;
17. БДС 2910-81 Емайллакове нитроцелулозни НЦ-11;
18. БДС 2923-75 Емайллакове алкидни ПФ-11, ГФ-11 и ПФ-12;
19. БДС 3799-77 Пигменти неорганични. Черна железooksидна;
20. БДС 3913-69 Грунд безирен за дърво;
21. БДС 6560-67 Карбоксиметилцелулоза-Т;
22. БДС 6752-75 Фолио меко от поливинилхлорид за декоративни цели;
23. БДС 8263-77 Блокове скални;
24. БДС 8638-77 Плочки керамични за външни облицовки;
25. БДС 9340-76 Разтвори строителни за зидарии и мазилки;
26. БДС 9576-79 Тапети хартиени;
27. БДС 11175-76 Бои минерални. Жълта железooksидна;
28. БДС 12017-74 Цимент цветен. Класиф. Техн. изисквания;
29. БДС 12100-74 Портландцимент бял;
30. БДС 12427-74 Кит бързосъхнещ за дърво МС-001;
31. БДС 12725-75 Емайллакове алкидно-стиролни МС-21;
32. БДС 12726-75 Емайллакове хлоркаучукови КЧ-71;
33. БДС 13122-75 Емайллакове епоксидни ЕП-71;
34. БДС 13126-75 Емайллакове перхлорвинилови ХВ-71;
35. БДС 13139-75 Кит алкиден ПФ-001;
36. БДС 13567-76 Плочки керамични за вътрешни облицовки;
37. БДС 14069-82 Добавки за бетон. Класификация. Технически изисквания;
38. БДС 14141-77 Покрития лаковобояджийски. Подготовка на стоманените повърхности преди боядисване;
39. БДС 15004-80 Алкидемайллак масленозелен (защитен) ПФ 1914/1;
40. БДС 15168-80 Безир алкиден;
41. БДС 15169-80 Емайллакове и грунд бели за битова техника;
42. ОН-33-68040-81 Плочи от скални материали.

ПРИЕМАНЕ НА ДЪРВОДЕЛСКИ (СТОЛАРСКИ) И СЪКЛАРСКИ РАБОТИ (БСА, кн. 10/1986 г.)

Глава първа Общи положения

Чл. 1. (1) Тези правила определят изискванията при приемането на дърводелски (столарски) и стъкларски работи на новоизградени обекти и при реконструкция и модернизация.

(2) По смисъла на тези правила:

1. дърводелските работи са прозорци, врати, витрини, прегради, прозоречни капаци, ламперия, ръкохватки и вградени мебели (кухненски шкафове, гардероби и др.);
2. стъкларските работи са остъкляване на прозорци, врати, витрини, прегради и на горно осветление.

Чл. 2. Материалите и изделията, използвани за дърводелски и стъкларски работи, трябва да отговарят по тип, вид и качество на изискванията на проекта и на съответните стандартизационни документи.

Чл. 3. Извършените дърводелски и стъкларски работи трябва да отговарят на предписанията в проекта, РПОИС и технологиите за изпълнение.

Глава втора Приемане на дърводелски работи

Чл. 4. Не се допускат отклонения, ако не е предписано друго в стандартизационните документи, проекта, РПОИС или технологиите за изпълнение:

1. от проектните размери на отделните части (или на взаимното им положение) на дърводелските работи, по-големи от 5%, но не повече от 50 mm;
2. от проектното покритие на рамки на части от дограма (врати и прозорци) и от вградени мебели с подвижните им елементи, по-големи от 2 mm в затворено (заклучено положение);
3. от проектната равнина, по-големи от 1%, а при вратите - 0,5% и в двете направления.

Чл. 5. Не се допускат просветлявания (луфтове):

1. между неподвижните части на дограма (щок или каса) и на вградени мебели (рамки) и подвижните им части (крила на врати, прозорци и др.), по-големи от 1,5 mm, когато са в затворено положение;
2. между крила на врати и пода - по-големи от 10 mm;
3. между неподвижните и подвижните части на дограма, когато е предписано поставянето на уплътнители.

Чл. 6. Не се допуска приемането на дограма и вградени мебели, за отварянето и затварянето на които е необходимо прилагането на усилие $> 2N$, и обковът на които е повреден.

Чл. 7. Не се допуска приемането на дограма и вградени мебели, освен ако е предписано друго в проекта, стандартизационните документи, РПОИС или в технологиите за изпълнение, при които:

1. крилата на прозорците с височина над 1,70 m и вратите не са окачени с три панти;
2. касите на вратите и прозорците с височина над 120 cm не са закрепени към стените на три места от всяка страна;
3. прозорците с ширина над 150 cm не са закрепени към щурца най-малко на 2 места;
4. не е осигурена предписаната (изискваната) плътност на местата на съединенията им с другите части на сградата.

Чл. 8. Не се допуска приемането на ламперия, чието отстояние от стената е по-малко от 2 cm и при която в долната и горната част няма отвори за вентилация, покрити с метални розетки или мрежи.

Чл. 9. Не се допускат отклонения на праволинейността на ръкохватки, по-големи от 3 mm на 4 m дължина.

Чл. 10. (1) Недостъпни за оглед и проверка части се приемат въз основа на удостоверения за съответствие с нормативни документи (когато се касае за изделия или полуфабрикати) или с актове за скрити работи (образец 12 от Наредба №1 за прилагане на образците за актове, предвидени в ПКС, ДВ, бр. 55/83), (актуална в момента е Наредба №3 за съставяне на актове и протоколи по време на строителство - обн. ДВ, бр. 72/15.08.2003 г.; изм. ДВ, бр. 37/4.05.2004 г.; изм. ДВ, бр. 29/7.04.2006 г.), ако това се отнася за изпълнени (или допълнително обработени) на обекта дърводелски работи.

(2) Актове за скрити работи се представят задължително за:

1. защита на ламперия срещу гниене и микроорганизми;
2. закрепване към сградата;
3. изолиране на преминаващи електрически проводници.

Чл. 11. При окончателното приемане се представя документация, с която се удостоверява съответствието на вложените материали, изделия и полуфабрикати с предписанията на проекта, РПОИС, съответните нормативни документи и технологиите за изпълнение.

Чл. 12. Количеството на дърводелските работи, дограмата и вътрешното обзавеждане се измерва:

1. на прозорците, вратите, капаците за прозорци, витрините и др. - по бройки, според вида и размерите, предвидени в проекта;
2. на лампериите - в m^2 , по действително облицованите плоскости (като се спадат отворите за врати и прозорци, но се добавят страниците им, ако са облицовани);
3. за ръкохватките - в линейни метри, по надлъжната им ос;
4. на вградени мебели - по брой, според вида и размерите, предвидени в проекта.

Глава трета Приемане на стъкларските работи

Чл. 13. Стъкларските работи се приемат, след като са завършени закрепванията, монтажът, уплътняването, боядисването и др. на остъклените елементи.

Чл. 14. Не се допуска приемането на стъкларски работи, при които:

1. отклонението от проектното покритие (застъпване) между стъклото и рамката на остъклявания елемент е по-голямо от 1,5 (2,0) mm;
2. между стъклата и рамките, в които лежат, няма еластична подложка (гумен или друг уплътнител) или пласт от маджун с дебелина 2-3 mm;
3. ръбовете на стъклата се отклоняват от правата линия с повече от 1 mm.

Чл. 15. Не се допуска приемането на стъкларски работи, при които:

1. стъклата са закрепени към рамката на остъклявания елемент с крепителни средства (гвоздейчета, винтове, скоби, кламери или др.) през разстояния, по-големи от 300 mm, или пък отклоненията от предписаните в проекта разстояния са по-големи от 5%;
2. крепителните средства имат несъвместими с материала на остъклявания елемент свойства или са неустойчиви на влиянието на околната среда (ръждясват, променят свойствата си и др.), когато в експлоатационно състояние остават видими;
3. собствените температурни деформации или тези на остъкляваните елементи са възпрепятствувани.

Чл. 16. Не се допускат:

1. просветлявания (неуплътнения) между рамките на остъклявания елемент и стъклото.
2. отклонения от успоредността на ръба на рамката на остъклявания елемент с ръба на прикрепващите летви, лайстни и др. под., по-големи от 0,5 mm на линеен метър.
3. отклонения от проектните дебелини на запълващия фалцовете на остъклявания елемент пластичен материал (маджун и др.под.), по-големи от 1 mm, като на закрепващите гвоздейчета трябва да е осигурено покритие най-малко 2 mm.
4. непокрита от прикрепващите летви, лайстни и др. участъци на уплътнителите (гумени и др.).

Чл. 17. (1) Не се допуска приемането на стъklarски работи, при които има пукнатини в стъклата или пък повърхността им не е почистена от маджун, боя, разтвор, мазни петна и др.

(2) В жилищните и обществените сгради не се допуска снаждане на стъкла, а при други сгради - само за горно осветление, при което стъклата са под наклон и застъпването им е 45 mm.

Чл. 18. (1) Недостъпни за оглед и проверка стъklarски работи се приемат въз основа на удостоверения за съответствие с нормативните документи (когато това се отнася за изделия или полуфабрикати) или с актове за скрити работи (образец 12 от Наредба №1 за прилагане на образците за актове, предвидени в ПКС, ДВ, бр. 55/83), (актуална в момента е Наредба №3 за съставяне на актове и протоколи по време на строителство - обн. ДВ, бр. 72/15.08.2003 г.; изм. ДВ, бр. 37/4.05.2004 г.; изм. ДВ, бр. 29/7.04.2006 г.), ако се касае за изпълнени (или допълнително обработени) на обекта дърводелски работи.

(2) Актове за скрити работи се представят задължително за:

1. обработка (почистване, грундиране, минимизиране и др.) на фалцовете на остъклявания елемент;
2. осигуряване поемането на температурните деформации при стъкла с площ, по-голяма от 1,50 m².

Чл. 19. При окончателното приемане се представя документация, с която се удостоверява съответствието на вложените материали, изделия и полуфабрикати с предписанията на проекта, РПОИС, съответните нормативни документи и технологиите за изпълнение.

Чл. 20. (1) Количеството на стъklarските работи се измерва в кв.м. Кръгли, полукръгли и неправилни форми се измерват чрез площта на най-малкия описани правоъгълник. Застъпването на отделни стъкла не се измерва.

(2) Закрепването и уплътняването не се измерват отделно; те са включени в стъklarските работи.

Заклучителни разпоредби

§1. Тези правила са утвърдени със заповед РД-02-14/85 от 29.08.1986 г. на Комитета по териториално и селищно устройство, влизат в сила от 01.01.1987 г. и отменят частите за столарски и стъklarски работи на Раздел 14 "Столарски, стъklarски, бояджийски и тапетни работи" (чл. чл. 3-63) от Правилника за извършване и приемане на строителните работи (ПИПСМР), утвърден от Министъра на строежите със заповед 518 от 17.02.1968 г., и поместени в БСА, кн. 3-4/1968 година.

§2. Указания и разяснения по прилагане на правилата се дават от председателя на Комитета по териториално и селищно устройство.

